

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

THE POWER OF PLACE

THE 43RD ANNUAL MEETING
OF FINNISH GEOGRAPHERS

The Annual Meeting of Finnish Geographers

Vaasa | 24 – 25 October, 2019

PROGRAMME	5
SESSIONS	6
Session slot 1	6
Session slot 2	7
Session slot 3	8
SESSION SLOT 1	9
Paikan voima A201	9
- Vetovoimaa ja kilpailukykyä, mutta kenelle? – Maakunnallinen aluemarkkinointi-yhteistyö diskursiivisesta näkökulmasta	9
- Pohjoissuomalaisen nuorten vaihtoehtoiset polut tulevaisuuteen: sosiaalisesti kestävä matkailu keinona elää syrjäseudulla?	10
- Paikka kielellis-sosiaalisena konstruktiona – esimerkkinä Genius Loci –hankkeen kulttuuriperintöprosessit (http://geniusloci.chydenius.fi)	10
- Paikan monipuoliset kasvot	11
Aluekehittämisen tietopohja ja uudet aineistot A213	12
- Aluekehittämisen uudet tietotarpeet ja aluetutkimus	12
- Combining ALS and Sonar data in order to create 3D flood simulations/scenarios	12
- Open space-based data sources and opportunities of new space for land monitoring	12
- Verkostanalyysit aluekehittämisen työkaluna – mitä uutta auringon alla?	13
Development beyond borders and policies B203	14
- Invisible giants. Revisiting paradiplomatic function of higher education institutions on the Finnish-Russian border (case of “Karelia” CBC programme)	14
- Measuring national and regional public procurement for innovation in Finland.	14
- Blue Bioeconomy beyond fish: Norwegian seaweed farmers’ positionalities and (un-)fitting policy narratives.	15
- Lessons from LARS: Measuring regional innovation activities with connectivity analysis	15
Geographies of just transitions I B209	17
- Innovaatio kehitysyhteistyön viitekehityksessä: tapaustutkimuksena Suomi ja Ruotsi	17
- Vähähiilinen talous Euroopan aluekehitysrahastossa, vertailussa Irlannin, Suomen ja Tanskan alueilla sovellettavat EAKR-ohjelmat	17
- Julkinen paheksunta ja kaupunkitila: mitä maisemassa saa näkyä?	18
- Suomen ammattiyhdistysliike reilun siirtymän tuottajana	18

Paikka, koulutus ja osallisuus C209	20
- Kandidaatintutkielman laatiminen ja tieteellisen ajattelun kehittyminen maantieteen opinnoissa	20
- Hyvin toimivia peruskouluja ja kaupunkien eriytymisen haasteita tutkimassa – Kaupunkimaantieteilijä ja kasvatustieteilijä samalla kentällä	20
- NEET-nuoret, koulutus ja huono-osaisuuden ylisukupolvisuus sekä alueellisuus	21
- Työelämärelevanssi aluetieteen opetuksessa	21

SESSION SLOT 2 **23**

Maaseutu ja kaupunki samassa kuvassa A201	23
- Meanderoivan jokiuoman morfologiset muutokset suhteessa virtausolosuhteisiin	23
- Älykäistä kylistä älykkäisiin kaupunkeihin – miten ”ääripäiden” välinen keskusten ketju toimii, miten älykäs alue rakentuu?	23
- Julkiskeittiöiden lähiruoan käytön alueellinen ja ajallinen vaihtelu sekä merkitys	24
- Uusi lokaliteettitutkimus ja pikkukaupungit	24

Innovation districts in emerging and advanced economies A213	25
- The emergence of Turku Science Park as an innovation district: from planning and development silos to strategic and integrative urban development	25
- Innovation districts in Bangkok	25
- Corporate-local relations & knowledge creation in an emerging innovation district in Medellín, Colombia	26
- The landings of ‘innovation districts’ around the world: Travels, translations, legitimizations, and incremental implementations	26

Geographies of just transitions II B203	27
- Connecting the dots on the Geography of just transitions	27
- Degrowth-oriented businesses	27
- Tracing the roots of left ecological transformation: Politics and geographies in the rift between ecosocialism and luxury communism	28
- Just Transition in the Context of Spatial and Temporal Modes of Capitalist Regulation	28

Maaseutumosaikki rakenteina ja verkostoina B209	29
- Valokuidun saatavuus parantaa maaseudun väestökehitystä – uusi tutkimustieto	29
- Maaseudun paikalliset hyvinvointijärjestelmät - käsitteellis-teoreettinen tulkintamalli	29
- Kuinka kehittää alueiden mosaikkia – case Joensuun maaseutuohjelmat	30
- Mahdollistava vuorovaikutus maaseutuhallinnon viranomaisen ja yrittäjän välillä	30

Paikallinen hallinta ja hallinto C209	32
- Puukouluista puukouluun – kasvukoneesta kestävään paikalliseen hallintaan?	32
- Strateginen ajattelu kuntien kestäväen kehityksen toimissa	32
- Alustaperustainen hallinta aluekehittämisessä – case japanilainen kotiseutulahjoitusjärjestelmä	32
- Tiedon ja vallan yhteenkietoutuminen paikallisen hallinnan paradokseissa	33

SESSION SLOT 3	34
Alueita ja puheavaruuksia A201	34
- Social construction of the Finnish-Russian borderland through narratives of local people	34
- Pohjalaistaloja, peltoja, tyhjiä liikehuoneistoja ja junarata: valokuvat ja virikekeskustelut kertomassa suomalaisen kulttuurimaiseman muuttumisesta Etelä-Pohjanmaalla	34
- Heimatkunde versus Vicinitology: 'Speech of the Winners' as Opposed to 'Action by the Challengers'	35
- Elinkeinopolitiikasta elinvoimapolitiikkaan ja edelleen sopeuttamispolitiikkaan	35
Kompleksinen aluekehittäminen A213	37
- Elintärkeä, mutta pirullinen saaristoliikenne	37
- Liikenteen muutos haastaa aluekehittämistä	37
- Mökkipaikkasuhde kehittämistyön motivaattorina	38
- Resurssiperiferian evoluution ja resilienssin käsitteellinen viitekehys	38
Utopiat nykypäivän maantieteessä B203	40
- Utopia Refugiasta ja Tiibetin pakolaisyhteisöt Intiassa	40
- Radikaali infrastruktuuri	40
- Comparing the representation of spatial power in literary utopia and dystopia: "Good control of space" in Utopia by Thomas Moore versus "bad control of space" in Brave New World by Aldous Huxley and Nineteen-Eighty-Four by George Orwell	41
Communities as developers B209	42
- Finnish architectural offices in international circuits of architecture and urban planning	42
- Social innovations in community driven rural development initiatives. Case study on Leader program Aktion Österbotten	42
- Extended campuses as platforms for open innovation	43
- On the Edge: Pamir mountain communities looking abroad	44
Kaupunkikehityksen jännitteisyys C209	45
- Balancing Innovation and Societal Inclusion in Cities	45
- Energiademokratia kuntatasolla – case Helen Oy	45
- Oikopolut - Kävelyreittien suunnittelun ja käytön kohtaaminen	46

PROGRAMME

October 24

- 08.30–09.25 **Registration**
- 09.30–10.00 **Welcoming speeches**
- 10.00–10.50 **Keynote: Ares Kalandides**
- Rereading Doreen Massey: lessons for the practice of place
- 10.50–11.10 **Coffee break**
- 11.10–12.00 **Keynote: Venla Bernelius**
- Asuinpaikan valta: Suomalaiskaupunkien segregaatiodynamiikka ja nuorten eriytyvät tulevaisuushorisontit
- 12.00–12.55 **Lunch**
- 13.00–14.30 **Session slot 1**
- 14.30–15.10 **Coffee break**
- 15.15–17.00 **Session slot 2**

October 25

- 08.30–10.00 **Session slot 3**
- 10.00–10.30 **Coffee break**
- 10.30–11.20 **Keynote: Jukka Käyhkö**
- Paikka nimeltä Maa – maantieteen rooli globaalin kestävyyskriisin tutkimuksessa ja hoidossa
- 11.20–11.35 **Final greetings**
- 11.35–11.50 **Invitation**

See detailed program on our website: <https://sites.univaasa.fi/mtpvaasa/en/programme/>

SESSIONS

Session slot 1

Thursday October 24, at 13.00 – 14.30

Session	Paikan voima	Aluekehittämisen tietopohja ja uudet aineistot	Development beyond borders and policies	Geographies of just transitions I	Paikka, koulutus ja osallisuus
Chairman	Tuomas Honkaniemi	Antti Vasanan	Antti Mäenpää	Antti Saarelainen & Anna Pulkka	Riikka Oittinen & Joonas Luukkonen
Language	Finnish	Finnish/English	English	Finnish	Finnish
Room	A201	A213	B203	B209	C209
	Vetovoimaa ja kilpailukykyä, mutta kenelle? – Maa-kunnallinen alue-markkinointiyhteistyö diskursiivisesta näkökulmasta Juha Halme Pohjoissuomalaisen nuorten vaihtoehtoiset polut tulevaisuuteen: sosiaalisesti kestävä matkailu keinona elää syrjäseudulla? Marika Kettunen & Outi Kulujärvi Paikka kielellis-sosiaalisena konstruktiona – esimerkkinä Genius Loci –hankkeen kulttuuri-perintöprosessit Kari Ilmonen Paikan monipuoliset kasvat Tuomas Honkaniemi	Aluekehittämisen uudet tietotarpeet ja aluetutkimus Antti Vasanan Combining ALS and Sonar data in order to create 3D flood simulations/scenarios Linnea Blåfield Open space-based data sources and opportunities of new space for land monitoring Heidi Kuusniemi Verkostoanalyysit aluekehittämisen työkaluna – mitä uutta auringon alla? Helka Kalliomäki, Valtteri Laasonen, Janne Antikainen & Jouni Saarni	Invisible giants. Revisiting paradipomatic function of higher education institutions on the Finnish-Russian border (case of “Karelia” CBC programme) Gleb Iarovoy Measuring National and Regional Public Procurement for Innovation in Finland Maria Merisalo, Juha Oksanen, Katriina Alhola, Matti Pihlajamaa & Ville Valovirta Blue Bioeconomy beyond fish: Norwegian seaweed farmers’ positionalities and (un-) fitting policy narratives Moritz Albrecht Lessons from LARS: Measuring regional innovation activities with connectivity analysis Antti Mäenpää	Innovaatio kehitysteistyön viitekehityksessä: Tapaustutkimuksena Suomi ja Ruotsi Roosa Wingström Vähähiilinen talous Euroopan aluekehitysrahastossa, vertailussa Irlannin, Suomen ja Tanskan alueilla sovellettavat EAKR-ohjelmat Jukka Keinänen Julkinen paheksunta ja kaupunkitila: mitä maise-massa saa näkyä? Päivi Rannila & Siiri Pyykkönen Suomen ammat-tiyhdistysliike reilun siirtymän tuottajana Antti Saarelainen & Anna Pulkka	Kandidaatintutkijan laatiminen ja tieteellisen ajattelun kehittyminen maantieteen opinnoissa Sanna Mäki Hyvin toimivia peruskouluja ja kaupunkien eriytymisen haasteita tutkimassa – Kaupunkimaantieteilijä ja kasvatustieteilijä samalla kentällä Riikka Oittinen & Tiina Luoma NEET-nuoret, koulutus ja huono-osaisuuden ylisukupolvisuus sekä alueellisuus Joonas Luukkonen Työelämärelevanssi aluetieteen opetuksessa Ilkka Luoto

Session slot 2

Thursday October 24, at 15.15 – 17.00

Session	Maaseutu ja kaupunki samassa kuvassa	Innovation districts in emerging and advanced economies	Geographies of just transitions II	Maaseutu-mosaikki rakenteina ja verkostoina	Paikallinen hallinta ja hallinto
Chairman	Jarmo Korttelainen	Päivi Oinas	Antti Saarelainen & Anna Pulkka	Päivi Kujala	Ilkka Luoto
Language	Finnish	English	English	Finnish	Finnish
Room	A201	A213	B203	B209	C209
	Meanderoivan jokiuoman morfologiset muutokset suhteessa virtausolosuhteisiin Jouni Salmela Älykäistä kylistä älykkäisiin kaupunkeihin – miten ”ääripäiden” välinen keskustelu toimii, miten älykäs alue rakentuu? Sami Tantarimäki Julkiskeittiöiden lähiruonan käytön alueellinen ja ajallinen vaihtelu sekä merkitys Susanna Kujala, Leena Viitaharju, Outi Hakala, Ada Trogen & Hannu Törmä Uusi lokaliteettitutkimus ja pikkukaupungit Jarmo Korttelainen	The emergence of Turku Science Park as an innovation district: from planning and development silos to strategic and integrative urban development Helka Kalliomäki, Päivi Oinas & Teemu Salo Innovation Districts in Bangkok Erja Kettunen Corporate-local relations & knowledge creation in an emerging innovation district in Medellín, Colombia Lucía Gómez The landings of ‘innovation districts’ around the world: Travels, translations, legitimizations, and incremental implementations Päivi Oinas, Lucía Gómez, Helka Kalliomäki & Erja Kettunen	Connecting the dots on the geography of just transitions Germán Quimbayo Degrowth-oriented businesses Tommi Lehtonen Tracing the roots of left ecological transformation: Politics and geographies in the rift between ecosocialism and luxury communism Ville Kellokumpu Just transition in the context of spatial and temporal modes of capitalist regulation Petro Leinonen	Valokuidun saatuus parantaa maaseudun väestökehitystä – uusi tutkimustieto Olli Lehtonen Maaseudun paikalliset hyvinvointijärjestelmät - käsitteellisteoreettinen tulkintamalli Mari Kattilakoski & Niina Rantamäki Kuinka kehittää alueiden mosaikkia – case Joensuun maaseutuohjelmat Pasi Saukkonen Mahdollistava vuorovaikutus maaseutuhallinnon viranomaisen ja yrittäjän välillä Päivi Kujala	Puukouluista puukouluun – kasvukoneesta kestäväan paikalliseen hallintaan? Ilkka Pyy Strateginen ajattelu kuntien kestäväan kehityksen toimissa Pekka Kettunen, Hanna Heino, Jarkko Rasinkangas & Jussi Jauhainen Alustaperustainen hallinta aluekehittämisessä – case japanilainen kotiseutulahjoitusjärjestelmä Torsti Hyyryläinen, Toni Ryyänen & Ryo Umeda Tiedon ja vallan yhteenkietoutuminen paikallisen hallinnan paradokseissa Ilkka Luoto & Esa Hyyryläinen

Session slot 3

Friday October 25, at 08.30 – 10.00

Session	Alueita ja puhevarauksia	Kompleksinen aluekehittäminen	Utopiat nykypäivän maantieteessä	Communities as developers	Kaupunki-kehityksen jännitteisyys
Chairman	Petri Kahila	Maija Halonen	Mikko Karhu	Paul Fryer	Helka Kalliomäki
Language	Finnish/English	Finnish	Finnish/English	English	Finnish/English
Room	A201	A213	B203	B209	C209
	Social construction of the Finnish-Russian borderland through narratives of local people Virpi Kaisto Pohjalaistaloja, peltoja, tyhjiä liikehuoneistoja ja junarata: valokuvat ja virikekeskustelut kertomassa suomalaisen kulttuurimaiseman muuttumisesta Etelä-Pohjanmaalla Aurora Lähteenniitty Heimatkunde versus Vicinitalogy: ‘Speech of the Winners’ as Opposed to ‘Action by the Challengers Jaakko Linkamo Elinkeinopolitiikasta elinvoimapolitiikkaan ja edelleen sopeuttamispolitiikkaan Petri Kahila	Elintärkeää, mutta pirullinen saaristo-liikenne Simo Rautiainen & Jari Nieminen Liikenteen muutos haastaa aluekehittämistä Heli Siirilä Mökkipaikkasuhde kehittämistyön motivaattorina Manu Rantanen Resurssiperiferian evoluution ja resilienssin käsitteellinen viitekehys Maija Halonen	Utopia Refugiasta ja Tiibetin pakolaisyhteisöt Intiassa Rebecca Frilund Radikaali infrastruktuuri Heikki Sirviö Comparing the representation of spatial power in literary utopia and dystopia: “Good control of space” in Utopia by Thomas Moore versus “bad control of space” in Brave New World by Aldous Huxley and Nineteen-Eighty-Four by George Orwell Juha Ridanpää & Mikko Karhu	Finnish architectural offices in international circuits of architecture and urban planning Erja Kettunen, Päivi Oinas & Helka Kalliomäki Social innovations in community driven rural development initiatives. Case study on Leader program Aktion Österbotten Seija Virkkala, Åge Mariussen & Kenneth Nordberg Extended campuses as platforms for open innovation Helka Kalliomäki, Mari Niemi, Khuram Shahzad & Johanna Kallio-koski On the edge: Pamir mountain communities looking abroad Paul Fryer	Balancing Innovation and Societal Inclusion in Cities Johanna Kalliokoski Energiademokratia kuntatasolla – Case Helen Oy Antti Saarelainen Oikopolut - Kävelyreittien suunnittelun ja käytön kohtaaminen Mikael Asikainen

SESSION SLOT 1

Thursday October 24, at 13.00 – 14.30

Paikan voima   A201

Tuomas Honkaniemi

Language: Finnish

Vetovoimaa ja kilpailukykyä, mutta kenelle? – Maakunnallinen aluemarkkinointiyhteistyö diskursiivisesta näkökulmasta

Juha Halme

University of Eastern Finland

Tässä väitöstutkimuksessa tarkastellaan sidosryhmien välistä yhteistyötä maakunnallisessa aluemarkkinoinnissa. Pääkysymyksenä on miten yhteistyö kommunikatiivisena prosessina rakentuu aluemarkkinointitoiminnan taustalla vaikuttavien hegemonisten diskurssien valossa. Tätä kysymystä tarkastellaan kolmen osatutkimuksen kautta.

Ensimmäisessä osatutkimuksessa tarkastellaan miten aluemarkkinointitoiminnan legitimeetti rakennetaan diskursiivisesti strategian tasolla, toisessa miten sidosryhmiä yhdistävät tekijät, sekä konfliktit rakentuvat diskursiivisesti yhteistyössä, ja kolmannessa miten sidosryhmien välien valtdynamiikka rakentuu yhteistyössä syntyvien narratiivisten rakenteiden puitteissa.

Tutkimuksen epistemologinen pohja nojaa sosiaaliseen konstruktionismiin perustuville oletuksille, jotka korostavat kielen ja kommunikaation todellisuutta rakentavaa luonnetta. Tutkimuksen teoreettinen viitekehys perustuu diskursiivisen yhteistyön malliin (Lawrence1999), joka määrittelee yhteistyön markkina- ja hierarkiamekanismeista vapaana kommunikatiivisena prosessina, joka on sidottu sitä ympäröiviin laajempiin sosio-kulttuurisiin rakenteisiin, prosesseihin sekä valtaan. Malli käsittelee yhteistyön taustaa, dynamiikkaa, ja tuloksia, joista tämä tutkimus keskittyy yhteistyön taustan (osatutkimus I) sekä dynamiikan (osatutkimus II-III) väliseen suhteeseen.

Tutkimuksen kohteena on kaksi Itä-Suomessa järjestettyä EAKR-rahoitteista maakunnallista aluemarkkinointiprojektia, jotka toteutettiin 2011-2015 välisenä aikana. Tutkimusaineisto koostuu näiden projektien johtoryhmien puolistrukturoiduista haastatteluista (n=23), sekä strategiatason dokumenteista.

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että maakunnallisen aluemarkkinoinnin taustalla vaikuttavat hegemoniset diskurssit toisaalta luovat sidosryhmiä yhdistäviä tekijöitä, mutta toisaalta luovat jännitteitä, sekä intressiristiriitoja näiden välille. Näissä ristiriidoissa korostuu erityisesti maakuntakeskusten sekä muun maakunnan välinen jännite, joka syntyy aluemarkkinointiprojektien 'maakunnallisuuden', sekä maakuntakeskusten intressejä, sekä valta-asemaa tukevien maakunnan kilpailukyky- ja vetovoimadiskurssien välisestä ristiriidasta.

Pohjoissuomalaisen nuorten vaihtoehtoiset polut tulevaisuuteen: sosiaalisesti kestävä matkailu keinona elää syrjäseudulla?

Marika Kettunen & Outi Kulusjärvi

University of Oulu, Geography Research Unit

Viime vuosina matkailuelinkeino on kasvanut voimakkaasti Pohjois-Suomessa. Uudet työpaikat matkailun parissa ovat osaltaan vaikuttaneet siihen, että kesällä 2019 uutisoitiin Lapin muuttotappion taittuneen jo muutovoitoksi. Matkailualalla koetaan kuitenkin työvoimapulaa, ongelmaksi koetaan nimenomaan osaavan työvoiman puute. Rekrytointikampanjoilla on pyritty houkuttelemaan osaavia työntekijöitä ulkomaita myöten.

Samaan aikaan muuttoliike vie pohjoisen nuoria kohti suurempia kasvukeskuksia ja eteläistä Suomea. Nuorten muuttopäätökset liittyvät usein koulutuksellisten tavoitteiden ja valtavirtaistuneen kaupunkimaisen elämäntyylin tavoitteluun. Elämä kotiseudulla näyttäytyy houkuttelevana harvalle, muutto puolestaan välttämättömänä monelle – kotiseudulle palaaminenkaan ei ole itsestäänselvyys. Jo nyt on myös niitä nuoria, jotka etsivät vaihtoehtoisia polkuja tulevaisuuteen pystyäkseen jäämään kotiseudulle.

Tässä esityksessä tarkastelemme pohjoisen matkailua yhtäältä nuorten ja toisaalta matkailuelinkeinon tulevaisuudennäkymien ja mahdollisuuksien maisemien kautta, sosiaalinen kestävyys huomioiden. Tarkoituksena on pureutua tarkemmin siihen, miten matkailuelinkeino näyttäytyy harvaan asuttujen alueiden asukkaiden, erityisesti nuorten näkökulmasta. Näitä teemoja tarkastellaan 24 pohjoissuomalaisen nuoren ja 37 matkailutoimijan kanssa käytyjen haastattelujen avulla. Tutkimus nojaa teoreettisesti poststruktuurilistisen poliittisen talouden sekä paikallisen toimijuuden näkökulmiin aluekehittämisessä.

Tarjoaako pohjoisen matkailuelinkeino matkailukeskusten ulkopuolella asuville paikalliselle ja nuorille varteenotettavia polkuja tulevaisuuteen? Sen sijaan, että paikallisten osaamista kehitetään kansainvälisen matkailuelinkeinon tarpeisiin, keskeistä olisi kehittää matkailua vastaamaan paikallisten ihmisten jo olemassa olevaa elämäntapaa, osaamista ja tarpeita. Näin voitaisiin laajentaa kasvukeskeistä matkailun kehittämisen tapaa, mikä on paremmin linjassa kriittisen kestävyuden idean kanssa.

Paikka kielellis-sosiaalisena konstruktiona – esimerkkinä Genius Loci –hankkeen kulttuuriperintöprosessit (<http://geniusloci.chydenius.fi>)

Kari Ilmonen

The Kokkola University Consortium Chydenius

Tarkastelen esityksessäni paikkojen rakentumista kulttuuriperintöstatuksen omaaviksi kohteiksi, joilla voi olla monenlaista käyttö-, merkitys- ja merkkiarvoa. Paikkoihin kinostettu status voi olla taloudellisesti, sosiaalisesti ja henkisesti käyttökelpoinen. Taloudellisella käyttökelpoisuudella tarkoitan esimerkiksi paikkojen matkailullista ja imagollista hyödyntämistä. Markkinaviritteisissä pyrkimyksissä paikan eri käyttömuodot pyritään yhdistämään toisiinsa matkailijoita silmällä pitäen. Paikallisille asukkaille puolestaan paikan kulttuurinen status saattaa riittää yksilöllistä ja yhteisöllistä identiteettiä vahvistavana käytinkohteena ilman taloudellisia intressejä.

Paikka on mielikuvallisesti sitä tiheämpi mitä enemmän siihen liitetään historiatietoa, muistitietoa ja fiktiivisiä tarinoita, jotka saavat mielikuvituksen ja tunnemaailman värähtelemään. Tällainen kokemus saattaa kiinnittää asukkaan syvemmin kotiseudulle ja tyydyttää myös ohikulkijan tai matkailijan elämysnälkää – olipa kyse sitten syvähenkisistä paikoista kaupungeissa tai maaseudulla. Paikkakokemuksessa aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö solmiutuvat toisiinsa. Paikkojen ylevöittämisessä kulttuuriperintöprosessit sisältävät valtaa vahvistaa tai himmentää paikkojen tiettyjä merkitysvarantoja.

Tarkasteluni taustalla pilkahtelevat Peter L. Bergerin ja Thomas Luckmannin sosiaalinen konstruktionismi ja Paul Ricoeurin pohjustama narratiivinen näkökulma. Unohtaa ei sovi myöskään Hans-Georg Gadamerin hermeneutiikkaa, jolla tässä yhteydessä voidaan tarkoittaa kulttuurisen statuksensa saavuttaneiden paikkojen

kielellisyyttä ja kieleen vajoavaa ymmärtämistä – oli paikkokentän rakentaja, kokija tai niiden tutkija. Kulttuuriperintöprosesseja koskevissa pohdinnoissani testaan myös ranskalaisen sosiologi Pierre Bourdieun käsitteistöä sosiaalisesta kentästä ja kulttuurisesta kamppailusta. Tavoitteellisen kulttuuriperintöprosessin myötä paikkojen kivetkin alkavat elää ja soida.

Paikan monipuoliset kasvot

Tuomas Honkaniemi

University of Vaasa

Väitöskirjani tarkoituksena on neljän artikkelin avulla valottaa paikoista muodostettavia mielikuvia, paikka-markkinointia ja paikan henkeä. Tarkoitukseni on tarkastella profiileiltaan erilaisia paikkoja niin kaupungissa kuin maaseudullakin erityisesti imagon, mielikuvien ja hybridien kautta. Tutkimus on luonteeltaan kvalitatiivinen. Teoreettinen osuus keskittyy maaseutututkimuksen, kaupunkisosiologian ja kaupunkimaantieteen sekä imago- ja bränditutkimuksen kirjallisuuteen. Empiriaosuus toteutetaan haastatteluita ja visuaalisia metodeja hyödyntäen.

Väitöskirjani sijoittuu aluetieteen, kulttuurisen maantieteen sekä sosiologian tieteenaloille. Väitöskirjan artikkeleiden päähuomiot liittyvät paikkojen erilaisiin profiileihin, fyysiseen ympäristöön, mutta myös imagoon sekä näiden kautta esiin nouseviin paikkoihin liitettäviin mielikuviiin. Näillä teemoilla on vaikutuksensa paikkojen maineeseen, houkuttelevuuteen, kuin myös mielikuvien tuottamiseen. Paikan käsite voi toimia myös mielikuvallisena inspiraation lähteenä, jolla on oma vaikutuksensa esimerkiksi yritysten markkinoinnissa ja kuluttajien osto- ja muuttopäätöksissä. Väitöskirjan ensimmäisen artikkelin keskiössä ovat paikan, visuaalisuuden ja imagon väliset kysymykset, joihin artikkeli perehtyy yrityksen markkinoinnin näkökulmasta. Maaseutu yritysimagossa – visuaalisuudesta uutta potkua maaseudulle julkaistiin Maaseudun Uusi Aika-lehdessä toukokuussa 2019.

Toinen artikkeli, Neolokalismin kohti maaseudun paikkaseksikkyyttä-millaista tarinaa yritykset kertovat maaseudusta? ilmestyi Terrassa heinäkuussa 2019. Artikkeli perehtyy paikkaseksikkyyden käsitteeseen yhdessä yritykselle tehtyjen yrityshaastatteluiden kautta. Kolmas artikkeli, Sexing up rural places – Finnish millennials broadening neolocalism into a new concept of cool on arvioitavana parhaillaan Journal of Rural Studies-lehteen. Väitöskirjan neljäs artikkeli on vielä työn alla.

Aluekehittämisen tietopohja ja uudet aineistot

A213

Antti Vasanen

Language: Finnish/English

Aluekehittämisen uudet tietotarpeet ja aluetutkimus

Antti Vasanen

Regional Council of Southwest Finland

Aluekehittäminen on laaja-alainen tehtävä, jonka yhtenä keskeisenä edellytyksenä on mahdollisimman täsmällinen tilannekuva alueen kehityksestä ja siihen vaikuttavista tekijöistä. Perinteisesti aluekehittämisen tilannekuva on laadittu tilastotietojen pohjalta. Alueiden kehitys on kuitenkin monitahoinen, jopa kompleksinen ilmiö, ja sen ymmärtämiseksi tarvitaan uudenlaista tietoa esimerkiksi alueiden välisistä vuorovaikutussuhteista ja alueiden eri osien resilienssistä, mikä aluekehityksen kontekstissa tarkoittaa esimerkiksi alueiden kykyä sopeutua sekä lyhyen aikavälin suhdannekehitykseen että pitkän aikavälin megatrendien mukanaan tuomiin muutoksiin. Tämän kaltaisiin tietotarpeisiin perinteiset tilastolähteet eivät kykene vastaamaan tyydyttävästi. Tarvitaan uusia tietolähteitä, joissa hyödynnetään esimerkiksi laadullisia ennakoitimenetelmiä tai data-analytiikan keinoja massadatan käsittelyyn. Tähän aluekehittämisen parissa työskentelevien viranhaltijoiden osaaminen harvoin riittää, mikä tuo esiin uudenlaisen yhteistyö-tarpeen aluehallinnon ja aluetutkimuksen toimijoiden välille.

Combining ALS and Sonar data in order to create 3D flood simulations/scenarios

Linnea Blåfield

University of Turku

Dredging has a significant effect on sediment transportation, water quality and flow conditions in a river channel. However, often the effects of dredging are not studied carefully in advance. One reason for this is the lack of suitable study approach. Studies on river dynamics require high quality geometric models of the riverbed, banks and floodplain. Accurate terrain and bathymetric data are also crucial components of reliable hydraulic modelling, which can be used to model flow conditions as well as human impact, climate change scenarios on fluvial environments, also prospective situation.

In this study, I created an approach to model the presumable effects of dredging. By combining freely available Airborne Laser Scanning (ALS) data by the Finnish National Land Survey over the above water areas and under water sonar data, gathered with an Acoustic Doppler Current Profiler (ADCP), I created accurate geometry of the riverbed, banks and the surrounding ground surface. Using 3D Computational Fluid Dynamics, the accurate geometry and discharge data I was able to model past, current and future flood scenarios in an annually flooding river in Southwest Finland with few centimeters' accuracy. I analyzed the effects of dredging on the flood risk, flow conditions and its societal impact.

Open space-based data sources and opportunities of new space for land monitoring

Heidi Kuusniemi

University of Vaasa

Space-based information supports public and private sectors in various applications, and is essential also in building geographical information systems. Satellite image data and related processing tools are important

in land monitoring and change in the water sector. Information can be extracted on for example land cover and its changes, land use, vegetation state, changes in river discharge, droughts and floods. In the agricultural sector, satellite images contribute to predicting the climate-dependent variations in annual crop yield, also at the regional level, as well as naturally also in a global level. Satellite-based observations can be also used to assess how for example long-term variations in the climate may affect investment decisions for woody crops and forests. Satellite data also contributes to building resilient and smart cities. High-resolution maps of temperature and heat-wave frequency can be extracted from the space-based sensors, especially relevant this is for major urban centers. Satellite images can also contribute to providing forecasts of the distributions of pollen and algae – state of the environment. Satellite remote sensing can also help in revealing the distribution of key ocean variables and their impacts on the aquatic ecosystem, including species distribution and possible changes in fish stocks. Also related to oceans, satellite data provide shipping companies with information about hazards using up-to-date climatologies and key climate variables such as winds, waves and sea-ice. The University of Vaasa started to host a three-year project in September 2019 that will create a hub for space technology, service creation, satellite imagery, business opportunities and entrepreneurship around space-based data. The project will create new capabilities for especially the Kvarken area for Finland and Sweden and establish a competence center called Kvarken Space Center (www.kvarkenspacecenter.org) that will promote usage of space-based data in various applications. This presentation will discuss open space-based remote sensing data such as the EU Copernicus program's Sentinel imagery and how this information openly available nowadays contributes to land monitoring. It will also present the vast opportunities of new space i.e. commercial small satellite missions such as Iceye or Planet Labs rising rapidly in the remotes sensing business offering, and highlight the potential in these data sources for geographical information systems development. This presentation will also describe the plans of the Kvarken Space Center in contributing to advancing space-based data utilization in the land monitoring domain.

Verkostoanalyysit aluekehittämisen työkaluna – mitä uutta auringon alla?

Helka Kalliomäki¹, Valtteri Laasonen², Janne Antikainen² & Jouni Saarni³

¹ University of Vaasa, School of Management, ² Consultancy for regional development MDI, ³ University of Turku, Centre for Collaborative Research

Sosiaalisia verkostoanalyysseja on laadittu jo pitkään etenkin sosiaalitieteiden piirissä, mutta viime vuosina ne ovat nousseet enenevässä määrin keskusteluun myös aluekehittämisen kentällä. Esimerkiksi Euroopan aluekehitysrahoja on suunnattu viime aikoina yhä enemmän alueiden välisen kytkeytyneisyyden tarkasteluun, pyrkimyksenä laajentaa aluekehittämisen ja -suunnittelun tietopohjaa ja ymmärrystä verkostomaisesta toimintaympäristöstä. Suomessa verkostomaiset järjestelyt aluekehittämisessä ovat yleistyneet EU-jäsenyyden myötä erilaisten projektien yleistyttyä aluekehitystyössä. Tästä huolimatta Suomessa aluekehittämisjärjestelmä ja aluekehitystyö jäsentyvät ja rakentuvat kuitenkin hyvin pitkälti territoriaalisesti, mikä osaltaan haastaa verkostomaista kehittämistä. Lisäksi perinteisen tietopohjan rungon muodostaa hallinnollisiin rajoihin sidoksissa oleva tilastotieto, joka ei riitä kuvaamaan rajat ylittävien toiminnallisten alueiden kehitysdynamiikkaa. Tarvitaan uusia tapoja ymmärtää miten alueet ja niiden toimijat vuorovaikuttavat, ja mitä vuorovaikutuksessa tarkemmin ottaen tapahtuu. Lisäksi aluekehittämisen kannalta keskeinen kysymys on, miten tätä uutta tietoa voidaan hyödyntää aluekehittämistä koskevassa valmistelussa ja päätöksenteossa.

Tässä artikkelissa tavoitteenamme on tarkastella tarkemmin verkostoanalyysien nousua aluekehittämisen työkaluksi, ja pohtia tähän kehitykseen liittyviä mahdollisuuksia ja haasteita. Verkostoanalyysien avulla pystytään havainnollistamaan uusin tavoin alueiden välistä kytkeytyneisyyttä, mutta mitä tämä tieto tarkoittaa aluekehittämisen käytäntöjen ja toimintamallien kannalta? Verkostoanalyysien mahdollisuuksia ja haasteita vyöhyke- ja verkstoperusteinen kehittämisen yhteydessä pohditaan kahden kasvuvyöhykekehittämiseen kiinnittyvän esimerkin kautta. Pyrimme pohtimaan myös verkostomaisuuden suhdetta nykyisiin yleistyviin kehityskulkuihin, joissa tietyn arvopohjan jakavat toimijat muodostavat itseään ideologisesti vahvistavia ja siksi toisistaan erkaantuvia joukkoja. Aluekehittämismielessä tämä konkretisoituu esimerkiksi virallisen maankuntavetoisen aluekehittämisjärjestelmän ja kaupunkiseutujen kehittämisen toimijoiden sopimuksellisen kehittämisen välillä.

Development beyond borders and policies B203

Antti Mäenpää

Language: English

Invisible giants. Revisiting paradiplomatic function of higher education institutions on the Finnish-Russian border (case of “Karelia” CBC programme)

Gleb Iarovoy

University of Eastern Finland, Department of Geographical and Historical Studies

The significance of higher education institutions (HEIs) for communities and (knowledge-based) economy is rising. They serve societal needs by educating skilled specialists, producing new knowledge and engaging in territorial development on different scales, including trans-frontier spaces. For more than two decades, universities across Europe experience an “entrepreneurial turn” (Nelles & Vorley 2010). This change has strengthened the need for “the third function” of HEIs—the one of socio-economic engagement.

Trying to perform better with the three functions, universities search for inspiration and resources in their external environment, which often includes international and cross-border dimension. On the EU-Russian, or Finnish-Russian, border HEIs implemented, and participated in, dozens of cross-border cooperation (CBC) projects in many fields of socio-economic development. HEIs bear, without a doubt, a significant experience and expertise in CBC issues. This potentially brings HEIs to meet their fourth, “paradiplomatic”, function, as they are about to engage concretely in (cross-border) governance processes.

This case study is looking at key HEIs in Eastern Finland and the Karelian Republic since the start of ENPI CBC programmes. The preliminary findings suggest that universities have not become visible partners for regional bureaucrats in drafting, developing or evaluating the CBC programmes. Thus, the paper aims to ask why HEIs, being actively engaged in implementation of cross-border cooperation projects and programmes, did not become institutionalized actors in cross-border governance on the Karelian part of the Finnish-Russian border?

Measuring national and regional public procurement for innovation in Finland.

Maria Merisalo¹, Juha Oksanen¹, Katriina Alhola², Matti Pihlajamaa¹ & Ville Valovirta¹

¹ VTT, ² SYKE

Public procurement for innovation (PPI) has gained increasing attention in Europe during the last years. In Finland, the government aims at ten percent of all public procurements - that have 35 billion euros yearly market volume - to foster innovation. This paper clarifies the definition for PPI, develops a method and indicators for measuring the national level of PPI in Finland, explores regional differences in the use of PPI, and discusses challenges related to measuring PPI. A survey for public procurement units was applied in order to explore the prevalence and contents of PPI in Finland in 2018. The survey gained 279 respondents. The results show that almost half (46%) of the solutions procured were either new or significant improvements in comparison to solutions used earlier by the procurer. Significantly smaller share of the solutions procured were assessed also new (4%) or significant improvement (8%) to the whole market. Inclusion of the sustainability goals is in our data positively linked with novelty of the procured solution. Regarding the procurement pro-

cess, the results implicate that early phase market dialogue supports the procurement of innovative solutions. The article concludes suggestions of how to further develop the measurement of PPI in Finland and in Europe.

Key words: public procurement, innovation, sustainability, survey, Finland.

Blue Bioeconomy beyond fish: Norwegian seaweed farmers' positionalities and (un-)fitting policy narratives.

Moritz Albrecht

University of Eastern Finland, Department of Geographical and Historical Studies

The bioeconomy in all its facets is often portrayed with vast potentials for a sustainable transition of society and based on its bioresource dependency accredited with visions of revitalized (rural) localities. While the sustainable credentials of many bioeconomy pathways have been dissected elsewhere, this paper focuses on the relations between policy narratives of blue(water based) bioeconomy developments and the spatial processes of local materialization. Using the case of seaweed farming in a small community in Western Norway the paper tabs into a niche development of Norwegian blue bioeconomy that operates within an institutional and economic framework designed for fish. It evaluates the positionalities of seaweed farmers and the perspectives of locally involved stakeholders on its potentials and challenges vice versa the policy narratives employed in policy documents. The case study highlights not merely a mismatch between key "public" narratives and in situ materialization processes but discusses the spatial multiplicities that (re-)produce blue bioeconomy assemblages in general, if locally, in Norway or beyond. Finally, this includes an evaluation on the shifting positionalities of localities themselves as a potential, or assumptive entity for (regional) bioeconomy development.

Lessons from LARS: Measuring regional innovation activities with connectivity analysis

Antti Mäenpää

University of Vaasa

One way to learn from other regions is to focus on their intra-regional collaboration and good practises. By learning about good cases and sharing it through extra-regional collaboration, all the regions can enhance their own performance. Connectivity model (by Virkkala, Mäenpää & Mariussen 2014, 2017) can be utilized as one such transnational tool and this has been done in one Interreg Baltic Sea Region project called LARS (Learning Among Regions on Smart Specialisation).

The idea of the project is to analyse regional cooperation via connectivity model and then compare the findings between participating regions, in order to discover good practices. In total there are 8 regions from 6 countries (Norway, Finland, Sweden, Germany, Lithuania, Latvia) participating in the study and this allows for European wide analysis with interesting cases.

Regional stakeholders have been approached and interviewed regarding their collaboration, which is codified by using two values on a scale from 1 to 10 (1= low, 10 = high, 0 = no cooperation): expectations and experiences. Expectations are measuring the cooperation in ideal situation; thus resembling the hopes/will of the respondents and experiences measure the cooperation in reality on a similar scale; i.e. whether this goal has been met. Difference between these two values presents a gap and the bigger the gap is, the bigger the issue is. These "bottlenecks" are then collected and finally presented in focus groups, which consist of respondents and other regional experts. In this way the calculations are not just numbers on a paper, but transform into more concrete cases and suggestions, which regional experts make.

By repeating the connectivity analysis, the regions are able to have an annual or bi-annual monitoring tool and the findings of the analyses can be transferred transnationally. With the latest LARS project (LARS 2018),

the model is able to analyse and present data with a much wider basis and hopefully it translates into a valuable future tool for transnational learning.

References:

LARS (2018). Frontpage. Available at: <https://www.lars-project.eu/>.

Teräs, Jukka & Antti Mäenpää (2016). Smart Specialisation Implementation Processes in the North: Lessons Learned from Two Finnish Regions. ESTIF European Structural and Investment Funds Journal. Forthcoming.

Virkkala, S., Mäenpää, A. & Mariussen, Å. (2017). A connectivity model as a potential tool for smart specialization strategies. *European Planning Studies* 25:4, 661–679.

S. Virkkala, A. Mäenpää & Å. Mariussen (Eds.) (2014). The Ostrobothnian Model of Smart Specialization. Proceedings of the University of Vaasa, Reports 196. http://www.uva.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-577-0.pdf.

Geographies of just transitions I B209

Antti Saarelainen & Anna Pulkka

Language: Finnish

Innovaatio kehitysyhteistyön viitekehyksessä: tapaustutkimuksena Suomi ja Ruotsi

Roosa Wingström

University of Turku, Faculty of Science and Engineering, Department of Geography and Geology

Innovaatiokeskeisen kehityspolitiikan rooli on kasvanut nykyisen kehitysteorian viitekehyksessä, johtuen innovaation roolista kasvun ja muutoksen moottorina. Nopeasti kasvavilla alueilla, kuten Saharan eteläpuoliossa Afrikassa, pitää sopeutua vauhdikkaaseen väestönkehitykseen ja kaupungistumiseen. Innovaatiokeskeisellä kehityspolitiikalla voidaan vastata näihin haasteisiin ja ohjata alueen kehitystä kohti kestäväää suuntaa. Tässä tutkimuksessa käsitellään innovaatiota nykyisen kehitysteorian viitekehyksessä. Tutkin ensin innovaation roolia Suomen ja Ruotsin kehitysyhteistyöstrategioissa ja jatkan Saharan eteläpuolisen Afrikan kontekstiin tarkastelemalla Suomen ja Ruotsin tukemia Southern Africa Innovation Support sekä BioInnovate Africa-kehitysyhteistyöohjelmia. Lopuksi pohdin transformatiivisen innovaation viitekehystä Suomen ja Ruotsin kehitysyhteistyön kontekstissa sekä innovaatiovetoisen kehitysyhteistyön haasteita ja tulevaisuudenkuvaavaa.

Tämän tutkimuksen aineisto koostui kahdestatoista innovaatiovetoisen kehitysyhteistyön strategia-asiakirjasta sekä viidestä innovaatioasiantuntijoiden kanssa toteutetusta haastattelusta. Aineisto analysoitiin teoriajohtoisella sisällönanalyysissa. Tutkimuksen tulokset osoittavat, että innovaatiot on omaksuttu tärkeäksi osaksi Suomen ja Ruotsin kehitysyhteistyöstrategioita, mutta maiden menettelytavat etenkin innovaatiotoimijoiden ja aktiviteettien osalta eroavat toisistaan jonkin verran. Alueellinen integraation lisääminen ja paikallisten innovaatiojärjestelmien vahvistaminen on tärkeä osa molempien maiden strategiaa. Southern Africa Innovation Support ja BioInnovate Africa painottavat kysyntään kohdistuvia innovaatioita sekä Saharan eteläpuoliselle Afrikalle tärkeää paikallista ja inklusiivista lähestymistapaa. Lisäksi, transformatiivinen innovaatiotiitekehys vaikuttaa hyödylliseltä Saharan eteläpuolisen Afrikan kontekstissa sillä siinä huomioidaan hallitsevan innovaatiopolitiikan valikoivat ja resursseja kuluttavat piirteet, ja sen sijaan viitekehyksessä korostuvat kestäväät ja inklusiiviset lähtökohdat innovaatioon. Aiheesta tarvitaan lisää tutkimusta, jotta innovaatiovetoisen kehityksen mekanismeja ja vaikutuksia voidaan laajemmin ymmärtää.

Vähähiilinen talous Euroopan aluekehitysrahastossa, vertailussa Irlannin, Suomen ja Tanskan alueilla sovellettavat EAKR-ohjelmat

Jukka Keinänen

University of Vaasa

Artikkelini kohteena on Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR) ja jäsenvaltioiden alueilleen laatimien ja niissä sovellettavien ohjelmien tarkastelu ja arviointi vertailututkimuksen avulla. Tutkimuksen painopisteinä ovat ohjelmissa tehdyt strategiatason valinnat ja erityisesti kestävään kehityksen ja vähähiilisen talouden painotukset sekä valintojen mahdolliset eroavaisuudet niiden huomioimisessa. Olen rajannut vertailututkimukseni kohteiksi Irlannin, Suomen ja Tanskan alueillaan soveltamat Euroopan aluekehitys-rahaston ohjelmat.

Tämän artikkelin tutkimusaineisto koostuu ohjelma-asiakirjoista sekä asiantuntijahaastatteluista. Tutkimus toteutetaan aineistolähtöisesti ja tutkimushaastattelutyypinä on teemahaastattelu, joka etenee keskeisten teemojen varassa. Haastattelutyypin mahdollistaa tietyn joustavuuden ja haastateltavan omin sanoin kertomat vastaukset (Koskinen, Alasuutari & Peltonen 2005). Haastatteluaineiston kerään syys-marraskuun 2019

aikana ja nauhoitettavia henkilökohtaisia haastatteluja on tarkoitus tehdä kaikkiaan noin 10 kpl. Haastattelujen lopullista määrää voi kuitenkin lisätä vielä tarvittaessa. Tutkimushaastatteluja teen ainakin Suomessa sekä Brysselissä.

Haastattelurungon laadin artikkelin tutkimuskysymysten pohjalta ja haastattelukysymykset ovat muodoltaan avoimia ja kysymysjärjestys voi vaihdella. Tutkimushaastatteluiden tarkoituksena on syventää ymmärrystä Euroopan aluekehitysohjelmien strategiatason valintoihin yhdistämällä toisiinsa haastatteluaineiston analyysia ja ohjelma-asiakirjojen vertailua valittujen painopisteiden mukaisesti Tarkastelen ohjelma-asiakirjoja ensisijaisesti tapausorientoituneen vertailututkimus näkökulmasta. Salmisen (2007) mukaan tällaiselle tutkimukselle on tyypillistä tapausten suhteellisen pieni lukumäärä, mahdollisuus moni-puolisuuteen ja erilaisuuden korostaminen. Ohjelma-asiakirjat sekä asiantuntijahaastattelut ja mahdolliset seminaarit muodostat artikkelin analysoitavan aineiston, jonka pohjalta tulen vastaamaan tutkimuskysymyksiin.

Julkinen paheksunta ja kaupunkitila: mitä maisemassa saa näkyä?

Päivi Rannila & Siiri Pyykkönen

University of Turku

Hollantilaisen Dries Verhovenin installaatio *Ceci n'est pas...* keskeytettiin Kampin aukiolla marraskuussa 2014. Kahdeksanpäiväisen, päivittäin vaihtuvan performanssin tarkoituksena oli ”näyttää kuvia, joita emme yleensä kohtaa julkisissa tiloissa”. Poliisi puuttui teoksen esittämiseen saatuaan siitä ilmoituksen ohikulkijalta. Teoksen sensurointi johti oikeusprosessiin ja lopulta korkeimman hallinto-oikeuden päätökseen, jonka mukaan taiteen nauttimaa ilmaisunvapautta olisi tässä tapauksessa pitänyt vaalia paheksunnasta huolimatta. Päätös ei kuitenkaan ollut yksiselitteinen, sillä vielä hallinto-oikeudessa päätös oli ollut päinvastainen. Kysymme esityksessämme sitä, mitä maisemassa saa näkyä, ja miten julkinen paheksunta sekä siihen liittyvät tunteet nähdään laillisina perusteina määritellä kaupunkimaisemaa ja siinä hyväksytyjä elementtejä. Tutkimme esityksessämme 'Ceci':n oikeusprosessia 'lakiarkeologisen' menetelmän avulla, pohdiskellen samalla maisemaan liittyviä oikeuden ja moraalien kysymyksiä. Tapaus näyttäytyy tulkinnassamme esimerkkinä lain relationaalisuudesta ja siitä, miten paikka ja konteksti määrittävät 'sallittavuutta' ja 'laillisuutta' – toisin sanoen sitä, mitä maisemassa saa näkyä.

Suomen ammattiyhdistysliike reilun siirtymän tuottajana

Antti Saarelainen & Anna Pulkka

University of Eastern Finland

Suomessa on julkisessa keskustelussa toistaiseksi puhuttu hyvin vähän reilun siirtymän käsitteestä ja AY-liikkeen roolista ilmastonlämpenemisen seurauksena käynnistetyissä yhteiskunnallisissa transitioprosesseissa. Sen sijaan USA:ssa ja Iso-Britanniassa Green New Deal -keskustelu on saanut viime aikoina paljon huomiota. Ammattiyhdistysliikkeen sisällä reilun siirtymän käsitteen ympärillä käyty keskustelu on johtanut kansainvälisen ammattiliittojen keskusjärjestön International Trade Union Confederation sisällä Just transition centre -tutkimuslaitoksen perustamiseen. On myös merkittävää, että Euroopan komissio on rahoittanut ammattiliitoille suunnattua Ammattiliittojen osallistumisen ilmastotoimiin oikeudenmukaisen siirtymän varmistamiseksi -opasta.

Keskustelu reilusta siirtymästä ja ay-liikkeen roolista sen tuottamisessa sai Suomessa huomiota, kun ilmastolakkoilevat nuoret ja muut ilmastoaktivistit lähtivät haastamaan ammattiyhdistysliikkeitä mukaan syksyn 2019 ilmastolakkoon. Lakkoa on pidetty perinteisesti ammattiyhdistysliikkeen työkaluna ja painostuskeinona, mutta nyt lakkojen keskiössä ovat oman tulevaisuutensa ja planeetan elinkelpoisuuden puolesta ympäri maailmaa verkostoituneet nuoret. Suurimman eleen ilmastolakon tukemisessa osoitti SAK, joka lupasi tarjota ilmastolakkolaisille hernekeittoa lakkopäivänä. Ilmastolakon valmistelu näyttääkin vieneen reilua siirtymää ja ay-liikettä koskevaa keskustelukulttuuria uuteen suuntaan nopeasti. Keskustelussa on jäänyt

epäselväksi, millaisia asenteita ay-liikkeen sisällä on koskien reilua siirtymää, ilmastotyötä ja ay-liikkeiden roolia niissä.

Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää, miten ay-liikkeiden johtoporras ja jäsenistö hahmottavat reilun siirtymän luonnetta ja liikkeen roolia siirtymän ajajana. Tarkoituksena on myös verrata jäsenistön ja johtoportaan näkemyksiä keskenään. Tutkimusta varten käydään läpi kolmen keskusliiton tuoreimpia selvityksiä ja linjauksia liittyen ilmastoon ja reiluun siirtymään. Tietojen pohjalta muodostetaan kysymykset sähköiseen kysymyslomakkeeseen, joka lähetetään tutkimuksen kohteena olevien liittojen johtoportaalte ja jäsenistölle.

Paikka, koulutus ja osallisuus C209

Riikka Oittinen & Joonas Luukkonen

Language: Finnish

Kandidaatintutkielman laatiminen ja tieteellisen ajattelun kehittyminen maantieteen opinnoissa

Sanna Mäki

University of Turku, Department of Geography and Geology

Turun yliopiston maantieteen opinnoissa kandidaatintutkielmaan liittyy prosessimainen opintokokonaisuus. Kolmannen vuoden syksyllä suoritetaan kurssi Tutkimus ja tieteellinen viestintä maantieteessä, jonka päätteeksi opiskelijat esittävät tutkimussuunnitelmansa. Suunnitelmien perusteella opiskelijat jaetaan kolmeen ryhmään, joilla kullakin on oma ohjaaja. Pienryhmät aloittavat työskentelyn LuK-seminaarissa tammikuussa ja jokaisella ryhmällä on vähintään kolme temaattista tapaamista alkuvuoden aikana. Ensimmäisessä käydään läpi tutkimuskysymykset, aineistot ja menetelmät, toisessa esitellään kunkin tutkimuksen teoreettista viitekehystä ja kolmannessa käydään läpi työn kokonaisuus ja tilanne. Tutkimukset esitellään seminaarituloksissa huhtikuun puolivälissä ja seminaaritöistä jalostetaan varsinainen LuK-tutkielma toukokuun aikana. Prosessiin on integroitu myös Kirjallisen työn laatimiseen liittyvä, kielikeskuksen tarjoama opetus, jossa opiskelijoiden tekstejä arvioidaan kielen ja ilmaisun näkökulmista sekä kypsyytä, jonka ryhmän ohjaaja tarkastaa sisällöllisesti ja kielikeskuksen suomen kielen lehtori kielellisesti. Kokonaisuuden keskeisenä tavoitteena on oppia tutkimusprosessin vaiheet ja tieteellisen viestinnän perusteet.

Lukuvuonna 2018-2019 tähän prosessiin osallistuneet opiskelijat kirjoittivat kolmesti tieteelliseen ajatteluun liittyvän kirjoitustehtävän, joka liittyy laajempaan yliopistopedagogiikan tutkimushankkeeseen. Maantieteen opiskelijoiden kirjoitukset on laadittu yllä kuvatun prosessin alussa lokakuussa, ennen pienryhmätyöskentelyn alkamista tammikuussa sekä syksyllä 2019 LuK-vaiheen jälkeen. Vastaukset annettiin nimettömänä ja eri kirjoituskielillä ryhmän kokoonpano vaihteli hieman. Kirjoituksista voi huomata, että maantieteen opiskelijoiden näkemyksissä tieteellisestä ajattelusta painottuvat yhtäältä kriittinen ajattelu ja teoreettisuus ja toisaalta laaja-alaisuus sekä tieteenalakohtainen asiantuntijuus.

Hyvin toimivia peruskouluja ja kaupunkien eriytymisen haasteita tutkimassa – Kaupunkimaantieteilijä ja kasvatustieteilijä samalla kentällä

Riikka Oittinen & Tiina Luoma

University of Helsinki

Viimeaikaisten tutkimusten mukaan suomalaiset koulut ovat eriytyneet etenkin kaupungeissa. Tämä haastaa sen, mitä suomalaisesta tasa-arvoisesta koulujärjestelmästä on totuttu ajattelemaan. Helsingin yliopiston Paikallinen koulutuseetos -hanke (LEE), eli tutkimus hyvin toimivista peruskouluista ja kaupunkien eriytymisen haasteista, pyrkii tuottamaan tietoa siitä, miten koulut ja asuinalueet voivat paikallisesti torjua eriytymiskehitystä ja edistää oppilaiden hyvinvointia ja mahdollisuuksien tasa-arvoa.

Tutkimusprojekti sijoittuu kaupunkitutkimuksen sekä kasvatus- ja yhteiskuntatieteiden leikkauskohtaan. Monitieteellisyys mahdollistaa koulujen ja alueiden tutkimisen monesta eri näkökulmasta. Tutkimushankkeeseen on valittu pääkaupunkiseudulta sosioekonomisesti haavoittuvilta alueilta kolme peruskoulua oppimistulosten ja koetun hyvinvoinnin perusteella. Tutkimusaineisto muodostuu laajasta etnografisesta kenttätutkimuksesta kouluissa sisältäen havainnointia ja teemahaastatteluita. Lisäksi hyödynnetään laajoja määrällisiä aineistoja, esimerkiksi oppilaaksioton dokumentteja.

Tämän esityksen tekijät ovat kaupunkimaantieteilijä ja kasvatustieteilijä, jotka tekevät väitöskirjatutkimustaan samassa projektissa. Kumpikin viettää lukuvuoden 2019-2020 yhdessä kenttäkoulussa. Tässä esityksessä tarkastelemme, mihin kaupunkimaantieteilijän ja kasvatustieteilijän kiinnostus kohdistuu tutkimuskysymyksiä suunniteltaessa ja etnografista havainnointia tehtäessä?

Havainnointi kohdistuu tarkempiin teemoihin tutkimuskohteena olevan koulun toimintakulttuurin ja yhteisön hahmottuessa. Kaupunkimaantieteilijä on kiinnostunut esimerkiksi siitä, miten koulun ja naapuruston väliset suhteet heijastuvat koulun arkeen ja oppilaiden hyvinvointiin sekä siitä, miten oppilaiden elämäntekstit eriytyvät tilassa ja ajassa. Kasvatustieteilijä pyrkii havainnoimaan muun muassa oppilaiden keskinäistä sekä oppilaiden ja koulun henkilökunnan välistä vuorovaikutusta ja opetuksen järjestämisen tapoja. Havainnot yhdistämällä saadaan tietoa siitä, miten paikallinen koulutuseetos rakentuu, eli millaiset toimintamallit ja käytänteet edistävät oppilaiden, henkilökunnan ja alueen perheiden hyvinvointia.

NEET-nuoret, koulutus ja huono-osaisuuden ylisukupolvisuus sekä alueellisuus

Joonas Luukkonen

University of Helsinki

Keskustelu NEET-nuorista (Not in education, employment or training) ja nuorten syrjäytymisestä on käynyt vilkkaana kuluneen vuosikymmenen aikana koetun taloudellisen taantuman ja sen kansantaloudellisten seurausten myötä. Nuorten syrjäytymisen riskitekijöitä on hahmotettu yhtäältä laajojen rekisteriaineistojen avulla, toisaalta kuvaa NEET-nuorten yksilöllisistä tilanteista ja kokemuksista on syvennetty laadullisilla tutkimuksilla. Viimeaikainen näyttö huono-osaisuuden ylisukupolvisuudesta suomalaisessa, perinteisesti tasa-arvoisena pidetyssä yhteiskunnassa, jossa kulttuurisen ymmärryksen on katsottu olevan luokkarajat ylittävää, herättää tarkastelemaan, millainen rooli peruskouluinstituutiolla ja sen alueellistuneilla eroilla on huono-osaisuuden ylisukupolvisen uusintamisen prosesseissa.

Tutkimuksessa tarkastellaan, millaisia haasteita eriytyneistä taustoista ponnistavat oppilaat peruskoulussa kohtaavat, ja kuinka nämä tekijät ennustavat nuoren työmarkkinoilta ja koulutuksesta syrjään jäämisen riskiä myöhemmin nuoruudessa. Tutkimusaineistona käytetään Nuorisobarometriaineistoja. Analyysi toteutetaan lineaarisella todennäköisyysmallilla polkuanalyysin logiikkaa simuloiden. Tuloksia tarkastellaan huono-osaisuuden ylisukupolvisuudesta käydyn suomalaisen keskustelun sekä koulutuksen reproduktioteorian valossa muun muassa Paul Willisin ja Pierre Bourdieun käsitteistöön nojautuen.

Ovatko suomalainen yhteiskunta ja sen koulutusta arvostava yhtenäiskulttuuri alkaneet eriytyä niin, että ilmiö heijastuu nuorten koulussa pärjäämiseen ja tulevaisuudennäkymiin johtaen lopulta jopa syrjäytymiseen ja alueellisten koulutuserojen uusintamiseen koulutuksen kautta?

Työelämärelevanssi aluetieteen opetuksessa

Ilkka Luoto

University of Vaasa

Yliopisto-opetukseltakin odotetaan yhä useammin sisältöjä, jotka vastaavat työelämän sekä elinikäisen oppimisen tarpeisiin. Tutkijoiden odotetaan tarjoavan opiskelijoille teoreettisia ja menetelmällisiä aineksia, kuin myös kriittistä tiedon analyysiä ja näihin pohjaavia syväasiantuntijuutta edistäviä geneerisiä taitoja. Yliopisto-opetuksessa haasteeksi nousee luontevien työelämäyhteyksien rakentaminen osana eritasoisia opetettavia tietoaaineksia.

Esittelen kolme opetustapausesimerkkiä, joita olemme soveltaneet Vaasan yliopiston hallintotieteiden aluetieteen opintosuunnan opetuksessa: 1) aluekehittämisen projektityö niin kutsuttuna tositapausopetuksena, 2) nk. spontaani työelämäintegraatio osana perusopetusta ja 3) maakuntasimulaatio paineettomana asiantuntijuuden harjoitteluna.

Opetukseen rakennetut työelämäkytkennät pyrkivät huomioimaan asiantuntijatiedon konstruktivistisen luonteen. Tällä helpotetaan opiskelijoiden siirtymistä hallinnon ja aluekehittämisen asiantuntijoiksi. Työelämäyhteyksien luominen edellyttää eri toimijoiden välistä aitoa vastavuoroisuutta ja yhteistyöstä syntyvien hyötyjen tasaista jakautumista. Toisaalta väärät odotukset yhteistyön suhteen ovat melko yleisiä ja ne saattavat säröyttää toimijoiden välisen riittävän luottamuksen syntymistä.

SESSION SLOT 2

Thursday October 24, at 15.15 – 17.00

Maaseutu ja kaupunki samassa kuvassa **A201**

Jarmo Kortelainen

Language: Finnish

Meandroivan jokiuoman morfologiset muutokset suhteessa virtausolosuhteisiin

Jouni Salmela

University of Turku

Jokiuoman pohjanmuodot, virtausolosuhteiden ja pohjasedimentin raekoon vaihtelu muodostavat tärkeitä elinympäristöjä akvaattisille lajeille. Jokiuoman mesotason pohjanmuodot, kohoumat ja syvänteet, esiintyvät uomassa jaksoittain muodostaen pohjan pääpiirteet. Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää pohjanmuotojen muutokset suhteessa virtaama- ja virtausolosuhteisiin dynaamisessa hiekkapohjaisessa joessa. Tarkastelumme keskittyi kohoumien ja syvänteiden muutokseen viiden vuoden ajanjakson aikana meandroivan jokiuoman kaarteissa. Tulosten mukaan jokiuoman pohjanmuodot eivät ole pysyviä ja muutokset selittyvät pohjanläheisten virtausnopeuksien eroista uoman eri osissa. Vuositason muutokset muistuttavat hyvin vähän toisiaan eikä selvää lineaarista muutosta ole havaittavissa. Lisäksi edeltävän ajankohdan muutokset vaikuttavat tuleviin muutoksiin. Korkean virtaaman aikana muutokset ovat suuria lyhyellä aikavälillä, ja puolestaan alhaisen virtaaman aikana uoma pyrkii tasapainotilaan eli tasoittamaan korkean virtaaman aikaansaamat muutokset. Täten korkean virtaaman aikana, kohoumat ja syvänteet muodostuvat ja säilyvät. Muutokset ovat pääsääntöisesti samankaltaisia meanderikaarteiden välillä, mutta kaarteiden paikallisilla ominaisuuksilla on vaikutusta uoman muutoksiin.

Älykäistä kylistä älykkäisiin kaupunkeihin – miten ”ääripäiden” välinen keskusten ketju toimii, miten älykäs alue rakentuu?

Sami Tantarimäki

University of Turku, Brahea Centre

Älykäs kylä on uusi tulokas Smart-alueiden joukkoon. Maaseudun kehittämisen näkökulmasta se on vähintään yhtä ”in” kuin Smart City kaupunkikehittämisen puolella. Taustalla Euroopan komission aloite vuodelta 2017 ”EU Action for Smart Villages”.

”Älykkäiden ääripäiden” vetäessä muut keskukset sekä pienet ja keskisuuret kaupungit jäävät taka-alalle. Tähän on syytä kiinnittää huomiota, sillä ne ovat keskeisessä asemassa kylistä suuriin kaupunkeihin kytkeytyvässä keskusten verkostossa – älykkäissä alueessa. Älykkään maaseudun kehittämistä ajatellen pienet ja keskisuuret kaupungit nähdään keskeisenä osana maaseutupolitiikkaa ja maaseudun kehittämistä siinä missä kylät, kirkonkylät ja kuntakeskuksetkin.

Miten ne asemoivat itse itsensä älykeskusteluun, maaseutuun tai erilaisiin kaupunkiryhmittymiin? Tähän tartutaan tuoreella esi/taustatutkimuksella 2019-2020 (MANE/MAKERA).

Kohdekuuntaotos tulee Suomen älykkäin kylä -kilpailusta (2018-2020). Siihen osallistuu 34 kylää 29 kunnasta

ja 12 maakunnasta. Tämä maantieteellisesti mielenkiintoinen otos maaseutua, kaupunkia, maaseutukaupunkia, maaseutukuntaa kuin ylipäättään erikokoisia kuntia tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden kysyä, selvittää ja tutkia mitä smart/älykäs/fiksu kunnassa merkitsee.

Kohdekunnista 17 on kaupunkeja ja 12 kuntia. Kuntakokoluokittain tarkasteltuna ja etukäteen ajateltuna tämä satunnaisotos tukee näkemystä pienten ja keskisuurten kaupunkien merkityksestä älykkään maaseudun/kaupungin/alueen kehittämissä; ”kilpailukunnista” pieniä kaupunkeja on 6 ja keskisuuria 8. Keskisuurilla kaupungeilla tarkoitetaan tässä alle 50 000 asukkaan kaupunkeja. Pieniksi katsotaan alle 10 000 asukkaan kaupungit.

Julkiskeittiöiden lähiruoan käytön alueellinen ja ajallinen vaihtelu sekä merkitys

Susanna Kujala, Leena Viitaharju, Outi Hakala, Ada Trogen & Hannu Törmä

University of Helsinki, Ruralia Institute

Lähiruoka, jolle ei ole olemassa yhtä rajattua määritelmää, yhdistetään usein etenkin eettiseen, taloudelliseen ja sosiaaliseen kestävyysnäkökulmaan, minkä vuoksi lähiruoan käyttöä pyritään edistämään Suomessa monin eri keinoin. Lähiruoan käytön kasvutavoitteet koskevat myös julkisia hankintoja. Työtä lähiruoan lisäämiseksi julkisissa ammattikeittiöissä onkin tehty viime vuosina paljon. Asian eteen tehdyn työn perusteella oletuksena on, että lähiruoan käyttö julkisissa keittiöissä olisi noussut viime vuosina. Vuonna 2013 toteutetun valtakunnallisen kyselyn perusteella keskimäärin noin 15 prosenttia julkiskeittiöiden elintarvikehankinnoista kohdistui omaan maakuntaan. Maakunnittaiset erot omasta maakunnasta hankittujen elintarvikkeiden osuuksissa olivat melko suuret vaihdellen muutaman prosentin ja lähes kolmenkymmenen prosentin välillä. Syksyn 2019 aikana toteutetun vastaavan kyselyn tavoitteena on selvittää nykyinen lähiruoan osuus kaikista julkiskeittiöiden ruokahankinnoista maakunnittain ja valtakunnallisella tasolla sekä verrata tuloksia aikaisemmasta kyselystä saatuihin tuloksiin. Maakunnittaisia eroja tarkastelemalla saadaan käsitys niistä alueista, joissa ollaan onnistuttu asian edistämässä muita paremmin. Samalla arvioidaan julkiskeittiöiden lähiruoan käytön muutoksen vaikutukset aluetalouteen, mitkä lasketaan Helsingin yliopiston Ruralia-instituutissa kehitetyllä yleisen tasapainon RegFin-laskentamenetelmällä. Alustavien kyselytulosten perusteella näyttäisi siltä, että julkisten ammattikeittiöiden elintarvikeostojen osuus omasta maakunnasta ei ole ainakaan merkittävästi muuttunut vuoden 2013 tilanteesta.

Uusi lokaliteettitutkimus ja pikkukaupungit

Jarmo Kortelainen

University of Eastern Finland

Pikkukaupungit ja maaseudun taajamat ovat vähän tutkittu yhdyskuntatyyppi. Ne ovat jääneet sekä maaseutututkimuksessa että kaupunkitutkimuksessa yllättävän vähälle huomiolle. Kuitenkin niissä asuu tai niiden palveluita käyttää noin 2 miljoonaa suomalaista eli yli kolmannes koko väestöstä. Hahmottelen esityksessä lähestymistapaa, joka perustuu uuteen lokaliteettitutkimukseen ja sommittuma (assemblage) käsitteeseen. Siitä näkökulmasta yhdyskuntia ei tarkastella tiukasti rajautuvina alueina tai puhtaasti paikkaperustaisina kokonaisuuksina, vaan tiettyyn sijaintiin kiinnittyneenä ja alati muuttuvana suhdemerkittävänä. Uudessa lokaliteettitutkimuksessa ei pyritä ’vanhan lokaliteettitutkimuksen’ tapaan rajaamaan yhdyskuntaa alueellisesti, vaan tarkastelu lähtee ytimeä ja etenee sieltä ulospäin seuraten paikallisesti relevantteja suhteita ja yhteyksiä. Ne vievät tutkimuksen myös muualle, vaikka huomio onkin aina paikallisesti ilmenevissä piirteissä ja prosesseissa. Sommittuma (assemblage) käsite tuo puolestaan keinon ymmärtää yhdyskunta tiettyyn sijaintiin ankkuroituneena suhteiden kokonaisuutena, jossa kietoutuvat yhteen materiaalistien ja symbolisten elementtien, territorialisoivien voimien, merkityksenannon sekä eri suuntiin kurottuvien yhteyksien vaikutukset. Esitystä höystetään suomalaisten maaseututaajamien ja pikkukaupunkien ajankohtaisilla esimerkeillä.

Innovation districts in emerging and advanced economies

A213

Päivi Oinas

Language: English

The emergence of Turku Science Park as an innovation district: from planning and development silos to strategic and integrative urban development

Helka Kalliomäki¹, Päivi Oinas² & Teemu Salo

¹ University of Vaasa, ² University of Turku

The relationship between urban planning and economic development has long been characterized by complexity and siloed discussions both in research and public administration. The relationship between statutory planning and strategic spatial planning has also been problematic, which has posed challenges for planning's democratic legitimacy. However, during the recent years there has been a shift in urban development as cities have learnt to position their development in relation to national and international development trends, and strategically navigate in the middle of various competitive and collaborative relationships and diverse scalar and sectoral interests. Overall, the role of urban planning has been increasing in importance when it comes to building attractive and economically competitive urban development, which, in turn, has led to blurring of boundaries between planning and development.

In this article we study the emergence of Turku Science Park (TSP) as an innovation district (ID). We ask, how the TSP has developed since 1980s, and how the area's planning has changed during the process. The area's central location within the urban structure as well as its development as a strategic mega-project resemble the development of IDs in an international comparison. Also the historical development path of the area follows internationally typical developments in ID formation, gradually moving from industrial districts to mixed-use urban developments. In 2010s, various actors have started to recognize the strengths and the significance of the area for both national and international competitiveness of the city. The TSP's development has been promoted through active dialogue between key stakeholders, which also led to the publishing of the ambitious vision document (Masterplan 2050) in 2017. Despite the strong vision and the will to collaborate, the realization of the vision is now faced with challenges dealing for example with its unclear relationship to statutory planning and its lacking ownership in the silos of public administration.

Innovation districts in Bangkok

Erja Kettunen

University of Turku

This IDEaS case study investigates the origins, key actors, and challenges of Innovation Districts (IDs) in Bangkok. Launched in 2018 by Thailand's Ministry of Science and Technology, the planning of IDs is largely a national top-down project led by the National Innovation Agency (NIA) as the importer of the concept and carried out with partner universities, land developers, and local governments. The study is based on interviews conducted in 2018 with 12 key informants in Bangkok including the NIA, local and foreign property developers and urban planning researchers, and complemented with ID plans, documents, and media reports. The main challenges of IDs, as identified in the study, include 1) the minor role of local government in city development, 2) NIA's lack of authority in urban planning, 3) the absence of civil society engagement, and 4) the lack of innovation drivers in the society. Thailand is seen to be stuck in the middle-income trap with a "talent gap" as an obstacle to economic upgrading. The root problems are the non-planned 'organic'

growth of the Bangkok megacity, as well as the low level of education in the Thai society that does not support critical, independent thinking needed for innovations.

Corporate-local relations & knowledge creation in an emerging innovation district in Medellín, Colombia

Lucía Gómez

University of Turku, Department of Geography and Geology

In the quest to develop a knowledge-based urban economy, policymakers strive to create conditions to attract technology-intensive multinational enterprises (MNEs). A key policy element in the global competition for investments in technology-intensive sectors and in boosting processes of local knowledge creation are newly established innovation districts. MNEs are expected to influence local economic development by producing innovative products and services and simultaneously participate in local knowledge creation processes by integrating in the local innovation ecosystem. This paper examines MNEs' local relations and their potential impact on local knowledge creation in the context of an emerging innovation hub and generally, unfolding knowledge-based urban development. Based on interviews with managers of MNE subsidiaries in the ICT sector, operating in the Ruta N innovation and business center in Medellín, Colombia, the paper argues that the increasing presence of technology-intensive MNEs has an overall beneficial impact on the operations local firms by endorsing the emergence of a local innovation ecosystem. However, the participation of MNEs in local knowledge creation and the ecosystem is marginal. They appear to have a more significant role in the technological upgrade of the urban economy.

The landings of 'innovation districts' around the world: Travels, translations, legitimizations, and incremental implementations

Päivi Oinas¹, Lucía Gómez¹, Helka Kalliomäki² & Erja Kettunen¹

¹ *University of Turku*, ² *University of Vaasa*

This paper traces the origin of the currently emerging innovation district (ID) concept (e.g., Katz and Wagner 2014) in core cities in the global North and observes their emergence in a range of cities around the world. Due to the ability of this concept to capture the needs of innovative firms and the urban lifestyles of their talented employees, the ID has become one of the many planning and policy concepts that seem to have the capacity to "travel" internationally (Healey 2013; McCann & Ward 2010; Peck & Theodore 2010). What is new about the ID concept is its emphasis on the quality of inner-city life, and its focus on re-engineering the mixed use of urban space (work, housing, services, recreation) to prompt innovative encounters and interactions in different spheres of urban life. We explore the international travels of this upcoming urban planning concept as a multi-dimensional process of "landing" in a number of cities in the global North and South. Based on stakeholder interviews in chosen cities, the aim is to understand the processes through which the concept is currently being introduced, translated, legitimized – and gradually (potentially) implemented. The place-based adaptations are influenced by the variety of agents involved in different stages of landing: international professional networks, stakeholders in urban coalitions, the national government, local and foreign firms, local and international consultants, etc., and the different policy goals and interests they represent. Stakeholder interviews offer an understanding of the complexity and variety of the ID landing and ID evolution processes unfolding in different types of cities.

Geographies of just transitions II B203

Antti Saarelainen & Anna Pulkka

Language: English

Connecting the dots on the Geography of just transitions

Germán Quimbayo

University of Eastern Finland

In this presentation, I propose a dialogue between political ecology and just transitions to engage with current debates on climate change and sustainability, which are still so much anchored in Western-Europe and North America. My main aim is to bring a reflection on the multi-scalar manifestations of the current planetary crisis. I foster the idea of seeking ways to promote a dialogue between different knowledge traditions on these issues, and I will explore different articulations of European and Anglo-American political debates on just transitions with some debates happening in the Latin American region (with a zoom-in Colombia). If there is a need to striving systemic changes and achieve environmental and climate justice, it is important to recognize territorial differences and the local dynamics of the (re)territorialization of environmental transitions happening across the world. There is indeed a great risk of claiming theoretical and political universalisms regarding just transitions. Likewise, often socio-ecological inequalities in lines of race, class, and gender are not explicitly recognized. Environmental struggles have already been present for a while related to national and trans-national chains of capitalist developments embodied in the dispossession of land and culture whether in rural and urban settings.

Degrowth-oriented businesses

Tommi Lehtonen

University of Vaasa

This presentation aims to provide an understanding of the dynamics of and requirements for businesses geared towards degrowth. Degrowth can refer to both the decrease of the economy's biophysical throughput and the decrease of the economy's monetary value measured in GDP. When interpreted as the decrease of the economy's biophysical throughput, degrowth can be understood to tolerate some for-profit investment, including that which helps to preserve natural resources and the rights of future generations. When interpreted as the decrease of the economy's monetary value, degrowth can be understood to tolerate for-profit investments that are expected to decrease the value of production in the long run.

The presentation identifies and addresses different categories of degrowth-oriented businesses, as well as their problems. The categories are not mutually exclusive but overlapping and complementary.

1. Corporations that aim for their own demise.
2. Corporations that seek to take over and eliminate or reform unsustainable businesses.
3. Corporations that work in and enhance areas of business in which less-destructive growth is possible.
4. Corporations that work in harmful businesses but can be developed into more sustainable actors in their fields.

Tracing the roots of left ecological transformation: Politics and geographies in the rift between ecosocialism and luxury communism

Ville Kellokumpu

University of Oulu, Geography Research Unit

The condition of anthropogenic climate change has ignited a fervent search for new alternatives across different political spectrums. A consensus of tackling climate change is strong within contemporary left politics, but what that ‘tackling’ means has been subject to different interpretations and visions. Is the problem limitless economic growth, a lacking technological development of renewable energy and infrastructure, or the inevitable resolution of modernity? Is the solution ‘more with less’ degrowth or renewable luxury economy for all? A rift has emerged between the differing visionary projects of left ecological transformation. This debate has been largely performed through the adversarial figures of ‘ecosocialism’ and ‘luxury communism’. In this presentation, I try to systematically trace the intellectual history of this rift and how its roots extend to the 19th century and Karl Marx’s critique of Thomas Malthus. I interpret the cause of this rift as stemming from the relation to and interpretation of modernity of the respective approaches. Luxury communism represents the classical Marxist interpretation of seeing the abolishment of capitalism as the completion of the project of modernity. The move away from the sphere of natural scarcity to luxury economy is done through technological development and mastering nature ever more efficiently. Whereas, ecosocialism tends more towards a critical interpretation of modernity as a specific project of rational domination with inherent flaws. An ecosocialist transformation emphasizes a harmonization between the systems of natural and social reproduction and ending the extractivist relationship to nature.

Just Transition in the Context of Spatial and Temporal Modes of Capitalist Regulation

Petro Leinonen

The need to effect policies of ecological transition on the local and global levels raises some quite pressing questions regarding the possibilities and limits of reforming capitalist economies built on carbon-intensive practices. In my presentation I examine the limits of policies of ecological investment and regulation in the context of post-2008 Finnish policy formation. I approach these limits and challenges with the concept of spatio-temporal fix. The concept has been introduced by David Harvey and has been further elaborated by Bob Jessop in his strategic-relational approach to political economy and state theory. In words of Jessop, the spatial aspect refers to “many different forms of spatial reorganization and expansion that serve to manage ... crisis-tendencies inherent in the accumulation of capital”. The temporal aspect denotes the ways the capitalist accumulation process reorganizes time. These institutionalized fixes of spatial and temporal reorganization pose serious challenges to projects aiming for long term reduction in global and local emissions. The presentation is based on my preliminary work on my dissertation. It is thus more of a theoretical elaboration than a conclusive presentation.

Maaseutumosaikki rakenteina ja verkostoina

B209

Päivi Kujala

Language: Finnish

Valokuidun saatavuus parantaa maaseudun väestökehitystä – uusi tutkimustieto

Olli Lehtonen

University of Eastern Finland

Valokuidun merkityksestä väestökehitykseen on tähän mennessä raportoitu tutkimuksissa osin ristiriitaisia tutkimustuloksia. Suomen olosuhteita - harva asutus, pitkät etäisyydet ja epätasainen aluekehitys - vastavissa maissa tutkimuksia on raportoitu vähemmän. Siksi ymmärrys tietoliikenneyhteyksien merkityksestä näissä olosuhteissa puuttuu niin yleisellä kuin paikallisellakin aluetasolla.

Suomessa on viime vuosina myönnetty julkista tukea valokuidun rakentamiseen nopea laajakaista -hankkeessa yli 66,3 miljoonaa euroa, jonka puitteissa on rakennettu vuoteen valokuituyhteydet yli 80 000 kotitaloudelle. Vaikuttavuusarviota rakentamisen merkityksestä alueiden väestökehitykseen ei kuitenkaan ole tehty, joten tiedossa ei ole, miten vaikuttavaa tuettu valokuiturakentaminen maaseutualueille on ollut. Tähän kysymykseen haetaan vastausta tässä tutkimuksessa.

Tutkimus keskittyy nopea laajakaista -hankkeessa toteutettuihin valokuituinvestointeihin vuosina 2012–2017. Tutkimusaineistona käytetään Tilastokeskuksen väestöruutuja vuosilta 2010–2018, Traficomien valokuidun ruuduttaisia saatavuustietoja vuodelta 2018 sekä nopea laajakaista -hankkeen tuki- ja maksupäätöksiä, jotka muodostavat monitasoisen paikkatietoaineiston. Tutkimusmenetelmänä käytetään DiD-regressiomallinnusta, joka sovitetaan koko aineiston lisäksi myös kaltaistettuun aineistoon. Kaltaistaminen mahdollistaa sen, että valokuidun vaikutuksia tutkittavien alueyksiköiden kehitykseen voidaan tulkita luotettavammin kuin kaltaistamattomassa aineistossa.

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että kiinteän laajakaistan saatavuudella on selkeä yhteys valokuitualueiden väestökehitykseen vuosina 2010–2018. Niillä alueilla, joissa valokuitu on saatavilla, väestökehitys on ollut myönteisempää kuin valokuiduttomilla alueilla, vaikka väestö on myös valokuitualueilla vähentynyt. Havainnot tukevat aikaisempia tutkimustuloksia siitä, että valokuidusta on muodostunut autoteihin ja sähköön verrattavissa oleva infrastruktuuri 2000-luvulla. Siten valokuitu säätelee mahdollisuuksia alueiden resurssien hyödyntämiselle ja talouskehitykselle. Maaseudun kehityksen näkökulmasta investoinnit nopea laajakaista -hankkeeseen ovat kannattavia.

Maaseudun paikalliset hyvinvointijärjestelmät - käsitteellis-teoreettinen tulkintamalli

Mari Kattilakoski¹ & Niina Rantamäki²

¹ *University of Eastern Finland, Karelian Institute*, ² *University of Jyväskylä, The Kokkola University Consortium Chydenius*

Hyvinvoinnin alueellisia eroja tarkastelevien tutkimusten osin ristiriitaiset tulokset ovat osoitus hyvinvoinnin ymmärtämisen haastavuudesta. Hyvä- ja huono-osaisuutta kuvaavat mittarit sekä näihin pohjautuvat yleistyksiset eivät riitä yksinään tavoittamaan hyvinvoinnin moninaisuutta tai selittämään paikallisesti eriytyvää kehitystä. Tulokset osoittavat myös, että hyvinvointiin liittyvät kysymykset ovat terveyttä, toimeentuloa ja institutionaalisia tekijöitä monisyisempiä.

Esityksemme tavoitteena on jäsentää paikallisen hyvinvoinnin muotoutumiseen vaikuttavia tekijöitä. Lähtö-

kohtanamme toimii paikallisten hyvinvointijärjestelmien teoria (Local Welfare Systems), jota kehitämme erityisesti maaseutukontekstiin soveltuvaksi sosiaalitieteestä käsin rakentuvaa kompleksisuusajattelua hyödyntäen. Teoreettispainotteisen esityksemme reflektiopohjana toimivat maaseudun hyvinvointia käsittelevät tutkimuksemme.

Paikallisten hyvinvointijärjestelmien teoria suuntaa katseen kansallisen hyvinvointipolitiikan paikallistason konkretisoitumiseen pyrkien samalla löytämään ratkaisuja siihen, kuinka yhä heterogeenisempiin hyvinvointitarpeisiin voitaisiin vastata kohdennetummin. Hyvinvointitarpeiden osalta alkuperäinen teoria kohdistaa katseen sosiodemografisiin tekijöihin ja sosio-spatiaalisiin olosuhteisiin. Hyvinvointiresurssien analyysissä korostuu puolestaan se, kuinka ja millaisten toimijaresurssien kautta hyvinvointia paikallistasolla tuotetaan. Lisäksi keskeisenä nähdään julkisen sektorin valmius edistää eri toimijoiden keskinäistä yhteistyötä ja kansalaisten osallisuutta. Kompleksisuusajattelun viitoittamana täydennämme alkuperäistä teoriaa neljällä ulottuvuudella: paikallisuuden muotoutuminen, kokonaisvaltainen hyvinvointi, vuorovaikutusta sekä osallisuutta edistävät rakenteet ja toimintakäytännöt sekä tulevaisuusperspektiivi. Tavoitteenamme on, että kehittämämme käsitteellis-teoreettinen tulkintamalli tukee hyvinvoinnin muotoutumiseen suomalaisen maaseudun paikallisyhteisöissä vaikuttavien moninaisten tekijöiden ja keskinäisriippuvuuksien tunnistamista.

Kuinka kehittää alueiden mosaiikkia – case Joensuun maaseutuohjelmat

Pasi Saukkonen

University of Eastern Finland, Spatia – Centre for Regional Research

Usean kaupungin aluerakenne on muuttunut merkittävästi 2000-luvulla kuntaliitosten seurauksena (esim. Kouvola, Joensuu, Kuopio, Mikkeli). Kuntien pinta-alat ovat kasvaneet ja entisiin tiiviisiin, kaupunkimaisiin aluerakenteisiin on tullut mukaan laajoja, harvaan asuttuja maaseutualueita. Tämä spatiaalinen laajeneminen on haastanut kuntaorganisaation ja poliittiset päättäjät monella toiminnan ja kehittämisen osa-alueella kuten liikenneyhteyksissä, palvelurakenteessa ja osallisuudessa.

Tiivistä, kaupunki- ja kaupunkimaisia alueita sisältäneestä Joensuun kaupungista on rakentunut pinta-alaltaan laaja sekä kaupunki- että maaseutualueista koostuva alueiden mosaiikki. Nykyinen kaupunki sisältää maaseudun paikalliskeskuksia lukuun ottamatta kaikkia kaupunki-maaseutujaottelun luokkia. Joensuu on toteuttanut kolmea erityisesti maaseutualueita koskevaa kehittämissuunnitelmaa, joista tuorein ulottuu aina vuoteen 2020 saakka. Ohjelmien tavoitteina on ollut huomioida maaseutualueiden toiminnan ja kehittämisen erityispiirteitä painottaen mm. yhteisöllisyyden ja toimijoiden aktiivisuuden lisäämistä, alueiden näkyvyyden ja yleisilmeen kohentamista sekä ratkaisuja palvelujen saatavuuteen ja laatuun. Samalla on pyritty edistämään maaseutualueiden tuntemusta kuntaorganisaatiossa ja poliittisessa päätöksenteossa.

Esityksessä keskitytään tarkastelemaan Joensuun kaupungin laajentumisen mukanaan tuomia erityiskysymyksiä ja maaseutuohjelmien – erityisesti tuoreimman - roolia niihin vastaamisessa. Lisäksi pohditaan mosaiikkimaiseen kaupunkirakenteeseen liittyviä kehittämisenäkökulmia, mahdollisuuksia ja uhkakuvia.

Mahdollistava vuorovaikutus maaseutuhallinnon viranomaisen ja yrittäjän välillä

Päivi Kujala

University of Vaasa, School of Management

Yrittäjyyden edistäminen on ollut keskeinen maaseutupolitiikan painopiste ja maaseudun yritystoiminnan tuet ovat olleet Suomessa keskeinen yrittäjyyden edistämisen väline jo yli kolmekymmentä vuotta. Vuosien kuluessa kansallisesta maaseudun pienimuotoisesta elinkeinotoiminnan edistämisestä on siirrytty Euroopan unionin Yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) maaseudun kehittämissuunnitelman mukaiseen yritystoiminnan rahoitukseen.

Vaikka yritystoiminnan tuet ovat mahdollistaneet maaseudun elinkeinojen monipuolistumista ja työpaikkojen syntymistä, tunnistettuna ongelmana on yrittäjien vähäinen kiinnostus tarjottuun tukeen. Yksi selitys vähäiseen kiinnostukseen on tukien byrokraattinen hallinnointi ja toisaalta se, että ohjelmaperustaisessa kehittämistyössä yrittäjät nähdään yhteiskunnan tavoitteiden toteuttajina, jolloin politiikan tekijät toimivat välittäjinä saavuttaakseen ohjelmissa asetetut tavoitteet ja tämä voi vähentää yrittäjien kiinnostusta tarjottuun tukeen.

Artikkelin tavoitteena on tunnistaa tilanteita, joissa viranomainen toimii institutionaalisen yrittäjän tavoin ja mahdollistaa sujuvan ja yrittäjyyttä edistävän toiminnan yritystukiprosessissa. Artikkelin aineistona on 31 puolistrukturoitua teemahaastattelua. Haastateltavina ovat olleet maaseutuhallinnon viranomaisia kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla sekä Leader-toimintaryhmien toiminnanjohtajia ja yritystoiminnan rahoitusta saaneita yrittäjiä Etelä-Pohjanmaan, Hämeen, Lapin ja Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen alueilla.

Avainsanat: yritystoiminnan tuki, EU-politiikka, institutionaalinen yrittäjä, yrittäjä, vuorovaikutus

Paikallinen hallinta ja hallinto C209

Ilkka Luoto

Language: Finnish

Puukouluista puukouluun – kasvukoneesta kestäväan paikalliseen hallintaan?

Ilkka Pyy

University of Eastern Finland, Department of Geographical and Historical Studies

Esityksessä viritetään kaari inkrementaalista agonistiseen suunniteluun ja jäsenetään kolme paikallisen hallinnan ideaalia ('nurkkakuntainen', 'kommunikatiivinen' ja 'moninainen') hallintatapa. Jäsennykset perustuvat kulloistenkin toimijoiden ja intressien tunnistamiselle sekä niiden kytkeytymiselle relevantteihin resursseihin ja tieto/valta -suhteisiin. Tarkastelussa päädytään tulkitsemaan paikallisen vallan "infrastruktuureja" ja "maisemia", joissa asukkailla on erilaisia valinnan ja vaikuttamisen edellytyksiä.

Esitys rakentuu pääosin tutkimuskirjallisuudelle ja -esimerkeille, mutta paikallisen vallan asetelmia havainnollistetaan myös maaseutukunnan tapauskuvauksella. Kuvauksen keskiössä on kouluverkon kriteerit ja karsinta, menestyksellinen kamppailu kyläkoulusta sekä puukoulun lyhyt elinkaari.

Edellä esitettyä motivoi erityisesti kysymys siitä, kuinka paikalliset valtopiirit, kunnallinen itsehallinto ja osallisuuden muodot vastaavat paikallisen hallinnan ja demokratian haasteisiin, joita tässä esityksessä kutsutaan yhteisnimityksellä ympäristökansalaisuus.

Strateginen ajattelu kuntien kestäväan kehityksen toimissa

Pekka Kettunen, Hanna Heino, Jarkko Rasinkangas & Jussi Jauhiainen

University of Turku

Kunnat ovat useissa tutkimuksissa todettu merkittäviksi toimijoiksi kestäväan kehityksen saavuttamisessa. Merkittäviin saavutuksiin kuntien kestävässä kehityksessä ei ole kuitenkaan ylletty, vaikka aihetta on käsitelty jo vuosikymmeniä. Kestäväan kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan kaukokatseisuutta, pitkäjänteistä strategista toimintaa ja käytännön toimia. Strategian tekeminen ei kuitenkaan pelkästään riitä, vaan kunnissa pitäisi olla kykyä myös strategiseen ajatteluun. Strategisessa ajattelussa on tärkeää ymmärtää kontekstia, miettiä miten asioita pitäisi muuttaa ja pohtia miten saavutetaan tavoitteita. Strateginen ajattelu on menetelmä, jonka avulla kunnat voivat paremmin myös edistää kestäväan kehityksen hallinnointia. Tässä tutkimuksessa rakennamme uuden viitekehityksen, joka yhdistää strategisen ajattelun ja kestäväyden hallitsemisen. Viitekehystä testataan kyselyaineistolla, joka perustuu kaikille Suomen kunnille lähetettyyn kyselyyn. Tulokset osoittavat, että niissä kunnissa, joissa strategisen ajattelun osa-alueet ovat vahvimpia myös sitoutuminen kestäväan kehitykseen on laajempaa.

Alustaperustainen hallinta aluekehittämisessä – case japanilainen kotiseutulahjoitus-järjestelmä

Torsti Hyyryläinen, Toni Ryyänen & Ryo Umeda

University of Helsinki, Ruralia Institute

Miten digitaalisilla alustoilla tapahtuva hallinta muuttaa sosio-spatiaalisia suhteita sekä tuottaa uudenlaista tilallisuutta (spatiality), liikkuvuutta (mobility) ja paikallisuutta (locality) aluekehittämiseen? Tutkimuk-

semme tarkastelee aluekehittämisen hallintaa valtakunnan laajuisella digitaalisella alustalla. Kohteena on japanilainen furusato noozei -järjestelmä, josta on käytetty suomennosta kotiseutulahjoitusjärjestelmä.

Vuonna 2008 perustettu Furusato noozei on Japanissa tunnettu ja kasvava toimijaverkosto, jossa tehtyjen lahjoitusten kokonaisarvo oli vuonna 2018 noin 4 Mrd euroa. Järjestelmän kautta kansalaiset voivat tehdä vapaaehtoisen rahalahjoituksen asuinkuntansa ulkopuoliselle kunnalle tai prefektuurille. Näin kansalaiset voivat suoraan osallistua kuntien elinvoimapolitiikkaan. Lahjoittaja saa vastalahjan, ja lahjoitus-summan voi vähentää verotuksessa. Japanissa keskustellaan julkisuudessa vilkkaasti järjestelmän merkityksestä ja vaikutuksesta syrjäisempien alueiden kehitykseen.

Uuden hallinnan (new governance) paradigmassa korostuu monitoimijaisuuden, kumppanuuksien ja innovaatioiden hallinta. Nykyisissä aluekehittämisen järjestelmissä on tavoiteltu uutta luovaa dynamiikkaa, mutta esimerkiksi ohjelmaperusteinen aluekehittäminen perustuu hierarkkiseen ja monimutkaiseen ohjaukseen. Digitaaliset alustat luovat uudenlaista tilaa yritysten, kansalaisten ja yhteisöjen vuorovaikutukselle ja innovatiivisuuden suuntaamiselle yleishyödyllisiin päämääriin. Monitoimijaiset digitaaliset kehittämisalustat edustavat hallinnan paradigmakestrelussa uusinta (new new governance) kerrostumaa.

Havaintojemme mukaan juuri järjestelmän digitalisoituminen vuodesta 2012 lähtien on ollut keskeinen tekijä kotiseutulahjoitusjärjestelmän kasvun ja vaikuttavuuden kannalta. Furusato noozei on harvinainen esimerkki kasvavasta julkisen hallinnon piiriin asettuvasta aluekehittämisen järjestelmästä, jossa valtio, kunnat, yritykset ja kansalaiset toimivat aktiivisessa vuorovaikutuksessa.

Tiedon ja vallan yhteenkietoutuminen paikallisen hallinnan paradokseissa

Ilkka Luoto & Esa Hyyryläinen

University of Vaasa

Esityksessä pohditaan tiedon ja vallan yhteenkietoutumista paikallisessa hallinnassa (governance) ilmenevien paradoksien kautta. Paikallisella tasolla tarkoitamme lähinnä kunta- ja maakuntatason toimijoita. Paradoksi on tiukimmasta mahdollisesta määritelmästä poiketen pikemminkin häiritsevä ristiriitaisuus; kaksi vastakkaisiin suuntiin johtavaa vaatimusta, jotka on kohdattava johtamisessa ja päätöksenteossa yhtäaikaaisesti. Menestyvää alueellista organisaatiota luonnehtii kyky hallita sekä hyödyntää ristiriitoja toiminnassa ja kehittämisessä. Johtolankana on hyödyntää Lüscherin ja Lewisin (2008) kolmesta paradoksytyypistä koostuvaa mallia. Nämä ovat suoriutumisen paradoksit, joissa kyse on menestyskriteereihin liittyvästä epävarmuudesta, yhteenkuuluvuuden paradoksit, joissa on kyse identiteetteihin, rooleihin ja vuorovaikutukseen liittyvästä epävarmuudesta sekä organisoimisen paradoksit, joissa kyse on rakenteisiin liittyvästä epävarmuudesta.

Tutkimusasetelman keskeiset argumentit kohdistuvat teemoihin, missä tiedon jakaminen ja panttaaminen määrittelevät paikallisen toimijuuden ydintä ja vallan jakautumista (alignment) paikallisten ja alueellisten hallintaverkostojen osana. Samalla pohdimme sitä, miten tiedon omistajuus muuntelee (deterritorialisoi ja reterritorialisoi) alueellisia valtasuhteita hallinnan verkostorakenteissa. Esimerkiksi riippuvuusparadoksilla tarkoitamme tilannetta, jossa verkostoihin kuuluminen on yhtäaikaisesti riippuvuuksien rakentamista sekä riippumattomuuden varmistamista. Paikallisen hallinnon toimijat, olivatpa organisaatioita tai vaikutusvaltaisia yksilöitä, ovat hyvin keskenään verkottuneita ja tunnistavat sosiaalisen pääoman moniskaalaisuuden. Kaikkea tietoa ei jaeta, sillä se saattaisi muuttaa valta-asetelmia verkostotoimijoiden välillä. Tietoa myös pantataan, koska se on tarkoituksenmukaista riippumattomuuden ylläpitämiseksi.

Lüscher, Lotte & Marianne W. Lewis (2008). Organizational change and managerial sensemaking: Working through paradox. *Academy of Management Journal* 51:2, 221–240.

SESSION SLOT 3

Friday October 25, at 08.30 – 10.00

Alueita ja puheavaruuksia A201

Petri Kahila

Language: Finnish/English

Social construction of the Finnish-Russian borderland through narratives of local people

Virpi Kaisto

University of Eastern Finland

Borderlands are places that are located alongside state borders. Borderlands are shaped by cross-border flows and interactions that include trade, consumption of goods and services, tourism, migration, cultural exchange and personal relationships. This makes borderlands specific spaces that differ from interior zones of countries. People living in borderlands are exposed to “foreign values, ideas, customs, traditions, institutions, tastes, and behaviour” (Martinez 1994, 10) in their everyday lives. The Finnish-Russian borderland is no exception and since the collapse of the Soviet Union and the opening of the border for freer movement of goods and people, life in the near vicinity of the border has experienced great changes.

This paper presents an ethnographic study conducted in the Finnish-Russian borderland in 2017 and 2018, and discusses narratives of people, living or travelling in the borderland. We aim to understand people’s motivations for crossing the border and how they form their relationship with the borderland and places in it. The analysis shows that people’s motivations and place relations are connected not only to the larger social, political and cultural contexts, but also to their life trajectories and stories. The paper illustrates how the Finnish-Russian borderland unfolds as a socially constructed space through people’s narratives.

References: Martinez, O. (1994) *Border People: Life and Society in the U.S.-Mexico Borderlands*. University of Arizona Press, Tucson.

Pohjalaistaloja, peltoja, tyhjiä liikehuoneistoja ja junarata: valokuvat ja virikekeskustelut kertomassa suomalaisen kulttuurimaiseman muuttumisesta Etelä-Pohjanmaalla

Aurora Lähteenniitty

University of Helsinki, Ruralia Institute

Esityksessäni kerron väitöskirjani aineistonkeruusta ja tutkimusmenetelmistä. Minua kiinnostaa, miten suomalaisen maaseudun kulttuurimaisema on muuttunut vuosikymmenien aikana ympäristöestetiikan, kulttuuriantieteen sekä maisemantutkimuksen näkökulmasta. Väitöskirjassani ”Tuulivoimaloita ja pyöröpaaleja, purkamista ja rakentamista: Teuvan kunnan kulttuurimaiseman muuttuminen 1900-luvun alusta eteenpäin valokuvissa ja kokemuksissa” tutkin, miten muutos näkyy ja koetaan Teuvalla, Etelä-Pohjanmaalla. Tutkimusaineistonani käytän valokuvia ja etnografista haastatteluaineistoa.

Kulttuurimaisemassa tapahtuu luonnostaan muutosta jatkuvasti. Myös monet yhteiskunnalliset päätökset näkyvät maaseudun kulttuurimaisemassa ja maaseudun työtavat ja -välineet ovat muuttuneet merkittävästi tutkimusjakson aikana. Tutkimuksessani kysyn, miltä kaikki muutos näyttää suomalaisella maaseudulla. Onko

suomalaista maalaisidylliä vielä löydettävissä? Miltä se tänä päivänä näyttää? Esteettisen ympäristön on todettu vaikuttavan ihmisen hyvinvointiin. Mitä teuvalaisesta esteettisestä ympäristöstä löytyy lähemmässä tarkastelussa? Minkälainen paikka suomalainen maaseutu ja eteläpohjalainen Teuva on?

Analysoin vanhoja ja uusia maisemakuvia ja miten muutos niissä ilmenee. Kuva-aineistona käytän teuvalaisen valokuvaamon arkistoa sekä Museoviraston kuvakokoelmia. Olen itse kuvannut uusia valokuvia tutkimukseeni. Kuvat tulevat toimimaan myös työkaluina etnografisen aineiston keräämisessä.

Teuvan asukkaat tulevat kertomaan tutkimuksessani itse omista kulttuuriympäristöön liittyvistä kokemuksistaan: miten heidän mielestään maisema on muuttunut, miten muutos on koettu, mikä ympäristössä on heidän mielestään uhanalaista ja arvokasta. Kokemusperäisen aineiston kerään virikekeskusteluissa, jotka sopivat aineistonkeruumenetelmistä erityisen hyvin kokemuksellisen tiedon keräämiseen. Esityksessäni esittelen tutkimukseni valokuva-aineistoa, etnografisen aineiston keräämisen suunnitelmaa sekä esiin nousseita haasteita.

Heimatkunde versus Vicinitology: ‘Speech of the Winners’ as Opposed to ‘Action by the Challengers’

Jaakko Linkamo

University of Vaasa

During my research on voluntary local research and promotion in the Russian Empire and the Soviet Imperium, I question the current understanding on this phenomenon as too monolithic. My research method is projecting the Finnish practices of ‘kotiseutututkimus’ and ‘kotiseututyö’ onto my research area.

However, in Finland, academic comprehension on the activity has occurred to be extremely uniform, while international research has been conceptually paralyzed by the absence on generally established appellations.

Historically, I have been able to recognize an all-enduring mainstream of scholarly local research, an example of which the 1825 Decembrists constituted. Otherwise, this tradition was principally carried out by the academia, and by official organizations.

As concerns the voluntary activity, I have been able to reassemble two international megatrends. I would propose to appoint them as the retrospective Heimatkunde-movements, and the progressive vicinitological movements. The latter is my neologism for different, chronologically, socially, and territorially alterable denominations.

This distinction seems to unblock a number of my major paradoxes. During the proposed presentation, the participants could deeper penetrate the theoretical issues concerning my above-mentioned definitions, and evaluate the assumed benefits in my classification attempt.

Elinkeinopolitiikasta elinvoimapolitiikkaan ja edelleen sopeuttamispolitiikkaan

Petri Kahila

University of Eastern Finland, Karelian Institute

Kuntien merkitys pohjoismaisen hyvinvointivaltion rakentamiselle oli ensiarvoinen aina 1980- ja 1990-luvulle saakka, jolloin valtion keskeinen asema kuntien tehtävien määrittämisessä ja sääntelyssä murtui. Tämän jälkeen kuntien itsenäinen päätäntävalta lisääntyi lähes kaikilla kunnan toiminta-aloilla, mikä johti kuntien erilaistumiseen ja kehittämispainopisteiden muuttumiseen (esim. Kahila 1997; Pirkola 1997; Sotarauta & Linna-
maa 1997).

Muutoksen kainalossa elinkeinopolitiikka muuttui samanaikaisesti yritysten taloudellisesta tukemisesta seutasolla tapahtuvaksi elinkeinotoiminnan edistämiseksi. Kuntien elinkeinopolitiikassa korostuivat aiempaa

enemmän verkostoituminen ja yhteistyö erilaisten kumppanien kanssa elinkeinojen kehittämistyössä (esim. Sotarauta & Linnamaa 1998; Kostiainen 2002).

Kunnan asema muuntui edelleen 2000-luvulle tultaessa lähinnä suorasta elinkeinotoiminnan tukijasta mahdollistajaksi ja aktiiviseksi yrittäjyyden edistäjäksi (esim. Lauronen 2009). Seutukuntien kuntien omistamissa kehitysyhtiöissä tehtiin selvää pesäeroa kuntaan ja puhuttiin yrittäjämäisestä elinkeinopolitiikasta.

Yrittäjämäisestä elinkeinopolitiikasta on nyt otettu askel kohti laajempaa tarkastelunäkökulmaa, ja elinvoima/elinkeinopolitiikan kohteeksi on tullut kuntaorganisaation ja yrittäjien lisäksi kuntalaiset ja kolmannen sektorin edustajat (esim. Kolehmainen ym. 2016; Huovinen 2017). Periaatteessa voidaan kuitenkin väittää, ettei elinkeinopolitiikka sellaisenaan ole menettänyt merkitystään vaan laajentunut kokonaisvaltaisemmaksi politiikaksi. Elinvoima koostuu useista yhteen linkittyneistä osakokonaisuuksista ja näin ollen kuntien tehtäväkenttä on elinkeinotoimintaa huomattavasti laajempi (Makkonen & Kahila 2019).

Elinvoimapolitiikka korostaa kunnan kasvuhakuisuutta sisältäen kunnan asukasluvun kasvutavoitteet sekä mahdolliset talouden liipaisinvaikutukset. Herää kuitenkin kysymys, että tulisiko kunnissa siirtyä/siirtytäänkö kunnissa väestörakenteen murtamisesta politiikoihin, jotka perustuvat tilanteen hyväksymiseen ja väestörakenteeseen muutokseen sopeutumiseen. Elinvoimapolitiikka muuttuisi tällöin sisällöltään kasvuhakuisesta politiikasta sopeutumispolitiikaksi.

Kompleksinen aluekehittäminen A213

Maija Halonen

Language: Finnish

Elintärkeä, mutta pirullinen saaristoliikenne

Simo Rautiainen¹ & Jari Nieminen²

¹ *University of Eastern Finland, Karelian Institute,* ² *ELY Centre for Southwest Finland*

Tutkimuksissamme olemme tarkastelleet Varsinais-Suomen saariston yhteysalusliikenteen järjestämisen pirullisuutta sekä Pohjois-Euroopan maiden (Suomi + Ahvenanmaa, Ruotsi, Norja, Tanska, Skotlanti) erilaisia saaristoliikennejärjestelmiä ja niiden vaikutuksia saaristoalueiden väestökehitykseen.

Toimiva liikennejärjestelmä on saaristo- ja vesistöalueiden elinehto. Väestökehityksen tarkastelu kuitenkin osoittaa, ettei se yksistään takaa kasvua ja elinvoimaa. Sijainti suhteessa kasvukeskuksiin on huomattavasti tärkeämpi tekijä. Toimivat ja nopeat kulkuyhteydet kasvukeskukseen omaavat saaristoalueet ovat kasvaneet osaksi kaupunkia tai sen kehysaluetta. Syrjäiset saaristoalueet sen sijaan tyhjenevät kaikkialla Pohjois-Euroopassa.

Saaristolain mukaan valtion on pyrittävä järjestämään manner-Suomen saaristoon riittävät ja hinnaltaan kohtuulliset liikennepalvelut. Nykymuotoonsa saariston yhteysalusliikenne kehittyi 1970- ja -80-luvuilla. Yhteysalusliikenteen järjestämiseen liittyy kuitenkin useita pirullisia ongelmia. Vaikka yhteysalusliikenteen merkityksestä, tehtävistä ja tavoitteista ollaan yksimielisiä, siihen kohdistuu useita erilaisia intressejä, joiden yhteensovittaminen kaikkia osapuolia tyydyttävällä tavalla on käytännössä mahdotonta. Keskeisimpiä kiistakysymyksiä ovat yhteysalusten kapasiteetti, reititys ja maksullisuus.

Pohjois-Euroopan maiden saaristo- ja vesistöalueet ovat maantieteeltään ja yhteiskuntarakenteelta varsin erilaisia, mikä asettaa saaristoliikenteelle erilaisia vaatimuksia ja reunaehdoja. Niinpä myös eri maiden saaristoliikennejärjestelmät (lainsäädäntö, liikenteen järjestäminen ja operointi yms.) poikkeavat toisistaan. Eri maiden toimintamalleja on syytä tarkastella pohdittaessa suomalaisen saaristoliikenteen kehittämistä, vaikkei niitä erilaisista toimintaedellytyksistä johtuen välttämättä voida siirtää Suomeen sellaisenaan.

Liikenteen muutos haastaa aluekehittämistä

Heli Siirilä

University of Vaasa, Levón Institute

Alueen kehittymisen yksi keskeinen vaikutin on maantieteellinen saavutettavuus. Alueet kohdistavat lobbausresurssiaan edelleen innokkaasti liikenteeseen – ajankohtaisena esimerkkinä tästä ”Tunnin juna”-keskustelut. Liikenne on kuitenkin parhaillaan muutoksessa monella eri tavalla, ja se kompleksisuudessaan haastaa niin liikennealan yrityksiä, muita yrityksiä ja viranomaisia kuin luottamushenkilöitä, tutkijoita ja tavallisia kuluttajia.

Liikenteen muutoksen osasia ovat muun muassa liikennelainsäädännön voimakas uudistuminen kesällä 2018, liikenteen digitalisoituminen, alan yritysten muuttunut toimintaympäristö, alan uudenlaiset yritystoimintamahdollisuudet sekä viranhaltijoiden muuttuneet tehtävät ja työnjaot. Lisäksi vähitellen ovat muuttumassa myös ihmisten arki ja asenteet sekä ajoneuvojen käyttövoimat.

Muutoksen ajureita on useita. Liikenteen päästöt ovat suuret, ja erityisesti hiilidioksidipäästöjen on vähennettävä merkittävästi lähivuosikymmenten aikana. Liikkumiskustannukset ovat kotitalouksien toiseksi suurin

menoerä ja henkilöautoriippuvuus on suurta. Kuljetuskustannukset ja -olosuhteet vaikuttavat minkä tahansa alan yrityksen sijaintiin ja toiminnan kannattavuuteen. Yhteiskunnan organisoimien matkojen kustannukset ovat jatkuvassa kasvussa tilanteessa, jossa julkistalous on pääasiassa vähitellen heikkenevä ja kysyntä matkoille kasvava. Yhteiskunnassa digitaalisten välineiden käyttö on arkipäiväistynyt.

Suomessa on vuosikymmenten aikana rakennettu liikennejärjestelmä, joka henkilöliikenteessä rakentuu pääasiassa henkilöautoiluun ja rahtiliikenteessä rekkakuljetuksiin. Tähän on vaikuttettu muun muassa verotuksella, tuilla ja maksuilla sekä yhdyskuntasuunnittelulla. Nyt tilannetta on alettu kyseenalaistaa ja muuttaa, joten aluekehitysjärjestelmä on saanut kompleksisen haasteen eteensä.

Esitys perustuu muun muassa valtakunnallisen ”Maaseudun kuljetusten ja liikkumisen digiboksi”-viestintähankkeen (2018–2020) osana tehtyyn työhön.

Mökkipaikkasuhde kehittämistyön motivaattorina

Manu Rantanen

University of Helsinki, Ruralia Institute

Hallinnon pyrkimyksenä on ollut valjastaa vapaa-ajan asukkaiden taloudellisia ja henkisiä resursseja mökki- paikkakuntien kehityksen hyväksi. Laajemmin kyseessä on asumisen monipaikkaistumiskehitys, jota halutaan ottaa välineeksi tasaamaan kaupunkien ja maaseudun välille repeävää kehittyneisyyskuilua. Vähemmän on keskusteltu siitä, mitkä asiat motivoivat mökkiläisiä toimimaan mökkipaikkakunnan parhaaksi. Mökkipaikkasuhde, henkilökohtaiset resurssit ja paikalliset olosuhteet ovat keskeisiä tähän vaikuttavia tekijöitä.

Eräissä tapaustutkimuksissa on verrattu vapaa-ajan asukkaiden ja paikallisten asukkaiden asenteita mökki- paikkakunnan kehityshankkeisiin. On todettu, että vapaa-ajan asukkaat kannattavat paikallisia enemmän maalaisidyllin säilyttämistä. Vahvan tunnesiteen vapaa-ajan asumisen aluetta kohtaan on todettu kuitenkin myös saavan alueelta kotoisin olevilla aikaan halua toimia sen hyväksi (terrafilia), kun taas sinne ulkopuolelta tulevilla vapaa-ajan asukkailla se johtaa paikan nykytilaa suojelemaan toimintaan (topofilia). Paikkaan kiinnittyminen voi olla muutos- tai stabiilisuus-orientoitunutta. Se suuntautuu vapaa-ajan asukkailla paikallisia enemmän luonnonympäristöön kuin sosiaalisiin suhteisiin.

Esityksessä rakennetaan teoreettista viitekehystä liittyen kysymykseen: Miten mökkipaikkasuhde motivoi vapaa-ajan asukkaita toimimaan mökkipaikkakunnan hyväksi ja mikä muiden tekijöiden rooli tässä on? Hyödynnetään paikkasuhdetta käsittelevien teorioiden lisäksi sisäisen motivaation teoriaa, jonka mukaan kokemus autonomisuudesta, kompetenssin hyödyntämisen mahdollisuudesta ja turvallisesta kuulumisesta yhteisöön ovat tärkeitä motivaatiotekijöitä. Tarvitaan myös aktivoitumisen hetki ja intressi, joka johtaa toimintaan. Se voi olla vaikkapa järven kunnan heikkeneminen tai kehittämistyötä ideoivaan kunnalliseen toimikuntaan mukaan pyytäminen.

Resurssiperiferian evoluution ja resilienssin käsitteellinen viitekehys

Maija Halonen

University of Eastern Finland

Käsitteellisen viitekehysten avulla voidaan havainnollistaa eri mekanismien ja toimijoiden välistä yhteisevoluutiota, joka muokkaa resurssiperiferiassa tapahtuvaa evolutionaarista kehitystä sekä resilienssin eri ilmenemismuotoja. Viitekehys on luotu väitöskirjan lopputuotoksena linkittämällä evolutionaarille taloustieteelle ja resilienssitutkimukselle tyypillisiä käsitteitä toisiinsa sekä uudelleentulkitsamalla niitä tapaustutkimukseen pohjautuviin empiirisiin tuloksiin yhdistäen. Tässä viitekehyksessä evoluution tulkitaan juontuvan ulkoisten impulssien ja sisäisten reaktioiden välisestä vuorovaikutuksesta, joka luo ja uudistaa resurssiperiferian sosioekonomista ympäristöä, mikä puolestaan sysää paikallista muodonmuutosprosessia eteenpäin.

Ulkoiset impulssit kumpuavat äärimmäisistä shokeista, teknoekonomisista paradigmoista ja megatrendeistä, tavanomaisesta teknoekonomisesta edistyksestä ja instituutioissa tapahtuvista muutoksista. Nämä yhdessä ymmärretään ei-paikallisiksi mekanismeiksi, joiden yhteisevoluutio on pitkälti riippuvaista ei-paikallisten toimijoiden vuorovaikutuksesta. Vastaavasti sisäisten reaktioiden ymmärretään olevan ensisijaisesti paikallisten toimijoiden ohjaamaa. Sisäisten reaktioiden kulminaatiopiste ilmenee avaintoimijoiden resilienssiä kuvastavina reaktioina, jotka ovat vahvasti riippuvaisia sijainnillista paikkariippuvuuksista ja historiallisista polkuriippuvuuksista kuten myös paikallisista inhimillisistä kyvyistä sekä toimintaa mahdollistavista tai rajoittavista rakenteista.

Viitekehyksen käyttö mahdollisti eri toimialojen kehityskulkuihin vaikuttavien mekanismien ja toimijoiden johdonmukaisen analyysin sekä tuki eri toimialojen ja eri kehitysvaiheiden systemaattista vertailua. Viitekehyksen testaus paljasti, että eri mekanismien ja eri toimijoiden painoarvo evolutionaarisissa muutoksissa ja resilienssin eri ilmenemismuodoissa on vahvasti riippuvaista paitsi paikan erityispiirteistä mutta myös eri toimialojen erityispiirteistä ja kustakin ajallisesta kehitysvaiheesta.

Utopiat nykypäivän maantieteessä

B203

Mikko Karhu

Language: Finnish/English

Utopia Refugiasta ja Tiibetin pakolaisyhteisöt Intiassa

Rebecca Frilund

University of Turku

Esitelmäni perustuu uudehkoon, pakolais- ja muuttoliiketutkimuksessa paljon keskusteltuun Refugia-konseptiin, sekä etnografiseen kenttätööhöni Tiibetin pakolaisten parissa Intiassa. Refugia on utopia nykyisten pakolaisleirien korvaamisesta paremmalla järjestelmällä, joka ideaalitalanteessa takaisi pakolaisille esimerkiksi enemmän liikkumavapautta, turvaa ja työllistymismahdollisuuksia. Osoitan, että Tiibetin pakolaisyhteisöt Intiassa ovat ehkä eniten Refugiata muistuttavia yhteisöjä; ne ovat kehittyneet pakolaisten telttaleireistä jonkinasteisen sisäisen itsehallinnon omaaviksi yhteisöiksi, joita on kutsuttu jopa maailman parhaiten toimiviksi pakolaisyhteisöiksi. Tiibetin pakolaisilla on muun muassa pakolaispassi, verotus jonka vastineeksi saa etuja pakolaisyhteisöissä sekä pakolaishallitus, joka valitaan demokraattisilla vaaleilla. Nämä ovat myös Refugia-utopian elementtejä. Tiibetin pakolaisyhteisöjen eksotisointia ja idealisointia on vältettävä, mutta esitän kuitenkin, että niiden esimerkillä on annettavaa sekä akateemiseen Refugia-keskusteluun että pakolaisleireillä elävien pakolaisten olosuhteiden parantamiseen tähtäävään keskusteluun globaalisti. Tällä kertaa globaalista etelästä olevalla esimerkillä on annettavaa globaalille pohjoiselle; Intian ja Tiibetin pakolaisyhteisöjen mallin avulla voisi kehittää pakolaisleirejä myös esimerkiksi Euroopassa, ja jos Refugian kaltaiselle utopialle antaa tilaa, vähitellen korvata ne paremmalla ja avoimemmalla järjestelmällä kokonaan.

Radikaali infrastruktuuri

Heikki Sirviö

University of Oulu

Pyrin hahmottamaan ilmasto- ja infrastruktuuripolitiikan maantieteelliseen tutkimuksen mahdollisuuksia. Uudenlainen käsitys infrastruktuurista on tarpeen tilanteessa, jossa ilmastonmuutoksen ja siihen kytkeytyvän ekologisen kriisin aika ja mittakaava ovat karkaamassa käsistä. Infrastruktuuri liittyy läheisesti yhteiskunnan aineellisen perustan ja tilallisuuden järjestämiseen. Näin ollen infrastruktuuripolitiikka on avainala pyrittäessä talouden ja arkisten käytäntöjen muuttamiseen nykyiseltä pahaenteiseltä uralta kestäväälle perustalle.

Heuristinen lähtökohta radikaalin infrastruktuurin ajattelemiselle on yksilön vastuuseen tai kuluttajavalintojen jokapäiväisyyteen rajoittuvan keskustelun riittämättömyys. Yksilökeskeisiin tietämisen tapoihin pitäytymisen ruokkii poliittisesti reaktionaarisia voimattomuuden ja torjunnan tuntemuksia. Kuluttajakansalaisen hyveellisyyksilvoituksen sijaan ilmastopolitiikan edellyttämän kokonaisvaltaisen yhteiskunnallisen muutoksen vaatimus tulee muotoilla infrastruktuuria koskevana kollektiivisena kysymyksenä.

Infrastruktuuri on ihmisen järjestämän materiaalsen maailman rakennettu ympäristö ja perusta, joka mahdollistaa ja ohjaa elämän ylläpitoa, työtä, liikettä ja vaihtoa erityisissä sosioteknisissä muodoissaan. Infrastruktuuri tulee ymmärtää konkreettisesti ja arkipäiväisesti. Samalla arkipäiväisyys tekee infrastruktuurista episteemisesti merkittävän: konkreettisuudessaan se määrittää yhteiskunnan luontosuhdetta ja ehdollistaa erityiset tietämisen tavat.

Radikaalin infrastruktuurin käsite tulee muotoilla rakentavana aloitteena. Se voi toimia perustana yhteiskun-

nallisesti integroivalle hankkeelle, joka edellyttää sijoituspääomia, valtiollista sääntelyä, alueellista ja paikallista aloitteellisuutta sekä kansalaisten hyväksyntää ja osallistumista. Näin hahmotettuna radikaali infrastruktuuri voi olla oleellinen osa monitahoisen ekologisen kriisin tuottamisen logiikan katkaisevaa tila-aika ratkaisua. Radikaalin infrastruktuuripolitiikan tulee kyetä voittamaan infrastruktuuriin sitoutuneen pääoman inertia, jotta infrastruktuuri muokkautuisi polkuriippuvuuden aiheuttajasta muutoksen mahdollistajaksi.

Comparing the representation of spatial power in literary utopia and dystopia: “Good control of space” in *Utopia* by Thomas Moore versus “bad control of space” in *Brave New World* by Aldous Huxley and *Nineteen-Eighty-Four* by George Orwell

Juha Ridanpää¹ & Mikko Karhu²

¹ *University of Oulu*, ² *University of Vaasa*

Our research article compares three classics of utopia-and-dystopia-literature by examining how they represent control of space based on the Foucaultian perspective of spatial power. Foucaultian understanding regards space as a stage of power, which means for example rules and regulations set by people to control human activities inside a shared environment. We take interest the difference of the control of space between “good place”, which *Utopia* by Thomas Moore represents, and “bad place” represented by *Brave New World* by Aldous Huxley and *Nineteen-Eighty-Four* by George Orwell. According to this difference, we gave a thought, what is the link between observed spatial control and the idea of “a good place” and “bad place”. We close-read the books, to get the general understanding. Then we observed them from the perspective of Foucaultian theories explaining the connection of space and power. We found key similarities and differences between literary utopia and dystopia in the terms of spatial power, which revealed the elements of “good place” and “bad place”.

Both novels express, that certain amount of spatial control is necessary precondition of human co-habitation, while the most distinctive differences concerned the nature of controlling the space. This control is “imprisoning” in dystopias, because there are categorical functions into what purpose one can use the given space and extreme control to make sure, that people follow that function. This limits the purpose of space to single or only a few activities, while also determine who has a right to engage into that activity or even enter specific space. Oceania and World State also represent centralized control of space, because a few highly ranked people have sole right to set “the rules of space” for the entire society. Utopia in turn represents an idea of “liberating the space”. You can see attempts to free the society from unnecessarily restrictions and rules, which regulate the movement and activities of the inhabitants as well as means of securing, that authority to set the rules of space is not under the hands of few.

Similar tension, what we found between literary utopia and dystopia, appears in reality like in regional planning, where the discussion about the prohibitions and liberties effecting the lives of citizens, is common. It is endless negotiation, where the ideas of good place and bad place interact. In future, this negotiation might become even more important as the challenge of global warming forces to reconsider all the spatial activities from dwelling, traffic to production of goods.

Communities as developers B209

Paul Fryer

Language: English

Finnish architectural offices in international circuits of architecture and urban planning

Erja Kettunen¹, Päivi Oinas¹ & Helka Kalliomäki²

¹ *University of Turku*, ² *University of Vaasa*

In this sub-study of the IDeaS project, we explore the internationalization of Finnish architecture and urban planning (AUP) that is recognized for high quality and a number of star architects, yet has remained largely domestically oriented. We look at how Finnish architectural offices have entered the international circuits of AUP, where they have internationalized, and why. Based on information from 25 interviews with key informants as well as from architecture reports, portals and media archives, we identify several international circuits of AUP in Europe and in China where Finnish architectural offices contribute. As the field of global AUP is dominated by large internationally operating consultant firms, the Finnish case reveals the competitive context, motivations and working ethos of small AUP offices originating from a Nordic advanced economy with a non-imperial history.

Social innovations in community driven rural development initiatives. Case study on Leader program Aktion Österbotten

Seija Virkkala¹, Åge Mariussen¹ & Kenneth Nordberg²

¹ *University of Vaasa*, ² *Åbo Akademi University*

Studies on social innovation (SI) in rural areas often start with social policy problems the public sector can no longer take care of, due to austerity. We are on the other hand interested in the variety of ways in which rural communities are enabling SI driven by opportunities instead of necessities.

The research question is how community-based actors contribute to SIs promoting sustainability and development?

SI in rural development are beneficial for citizens (Bock 2016, Neumeier 2017), socially responsible, create social value (Bosworth et al. 2016) and result in development through novel governance and collective actions.

The paper refers to projects initiated by the EU LEADER program.

Our findings support the neo-endogenous development model, where development is seen as promoted by connectivity between regional and extra-regional networks. (Lowe et al. 2019; Bock, 2016). In understanding how these extra-regional connections are made to community based social innovation networks, we use the Quadruple Helix (QH) literature presented by Arnkil et al. (2010). Helices have different, institutionalized mechanisms. The cases presented in the paper show how these mechanisms are combined in new ways.

The cross-fertilization of SI and QH develops both concepts. Since the QH literature is based on Triple Helix literature, focusing on scientific and technological expert knowledge, this has inhibited the understanding of what the fourth helix consists of. We define the fourth helix representing civil society as community, not just individual citizens. We argue that a community-based understanding of the fourth helix is a relevant addition to the literature. We apply the QH model to classify different types of social innovations and compare our findings of community driven social innovations with public sector, firm centered, educational institution and

citizen driven types of SI.

Our case studies are from Ostrobothnia (Finland), which has a lively rural area with active villages/ local communities. The community itself turned out to be both the point of departure for organization of the networks, as well as the main beneficiary. Projects aimed at strengthening their communities as attractive places where people can live happy and long lives. They do that by promoting local identity, including broad participation in collective events. Through institutional realignments, local communities are enabled to cooperate with different types of actors and communities on different geographical scales. Community driven initiatives mobilizing support from knowledge institutions may contribute to social activities, local identity, economic entrepreneurship, transnational networks and local sustainability.

References

- Arnkil, R. et al. 2010. Exploring Quadruple Helix. University of Tampere, Work Research Centre, 85/2010 Working Papers.
- Bock, B., 2016. Rural marginalisation and the role of social innovation: a turn towards nexogenous development and rural reconnection. *Sociologia Ruralis*
- Bosworth, G. et al. 2016. Identifying social innovations in European local rural development initiatives, *Innovation: The European Journal of Social Science Research*, 29:4, 442-461,
- Lowe, P. et al. 2019. Expertise in rural development: A conceptual and empirical analysis. *World Development* 116: 28–37.
- Neumeier, S., 2017. Social innovation in rural development: identifying the key factors of success. *The Geographical Journal* 182, 34–46.

Extended campuses as platforms for open innovation

Helka Kalliomäki, Mari Niemi, Khuram Shahzad & Johanna Kalliokoski
University of Vaasa

Governments and research funding agencies place growing pressure on universities in terms of societal relevance and collaborative research, which has in turn pushed for initiatives in collaborative and open campus development. Universities are extending their activities for society to make a sustainable impact while addressing socio-economic concerns. However, the extended campus development has not been sufficiently theorized from the perspective of open innovation as it has mostly focused on developing digital infrastructures, despite the recent urban planning and real estate development efforts to promote open campus development. Hence, based on geographical conceptualizations of space as absolute, relative, and relational, we study how the extended campus model can be conceptualized from the perspective of physical (e.g. planning of campus areas and premises), social (e.g. building social and intellectual networks) and digital dimensions (e.g. developing platforms and services) of campus development, and used to enhance open innovation. By doing this, we aim at broadening the notion of smart campus development by understanding smartness as a way of cooperating in a more inclusive, innovative, and less hierarchical way to create open innovation communities. In the paper, we will explore the existing extended campus models by reviewing the existing literature on extended campus policies and practices.

On the Edge: Pamir mountain communities looking abroad

Paul Fryer

University of Eastern Finland

The ethnic Kyrgyz-inhabited area of rural Murghab district in the north-eastern Pamir Mountains was administratively attached to Tajikistan in Soviet times, despite relying on its Pamir Highway link to southern Kyrgyzstan for its basic needs. After the collapse of the USSR in 1991, when a 'hard' border was erected between the newly-independent republics, uncertainty developed over the future of the region and the transport corridor. Established economic links along the Highway to the Kyrgyz city of Osh were weakened as the condition of the Highway deteriorated and were re-orientated towards distant Dushanbe, causing great hardship in the region and initiating a steady out-migration of young people. In this paper, I examine the cross-border relations between Murghab and Kyrgyzstan that have emerged since 1991 and ask how has the local community been rebuilding the links to the outside world? What new opportunities have inhabitants found that make the most of their place in a border region? Research for this paper was conducted in Murghab and Osh in the summers of 2017 and 2019.

Kaupunkikehityksen jännitteisyys C209

Helka Kalliomäki

Language: Finnish/English

Balancing Innovation and Societal Inclusion in Cities

Johanna Kalliokoski

University of Vaasa

Innovation has been widely recognized as a tool to increase the competitiveness of cities and communities meanwhile increasing the quality of life for the citizens. Cities all over the world are exploiting different strategies to foster innovation, e.g. smart city approaches, innovation districts, and cluster formation. However, some have argued that innovation strategies might increase inequality and societal exclusion in cities by for example economic disparity, inequality between people and places, and relocation of original area tenants due to rent increases. Rising inequalities might lead to a more unstable society, urban conflict, and negate the positive effects of urban development. Therefore, the main goal of this study is to assess the dilemma of balancing innovation and societal inclusion in cities. Creating inclusive, sustainable, resilient and safe cities is also one of the United Nations Sustainable Development Goals (goal number 11).

Energiademokratia kuntatasolla – case Helen Oy

Antti Saarelainen

University of Eastern Finland

Vuonna 2017 Helsingin kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä kaupungin 100 % omistaman Helen Oy:n kehitysohjelman ja osana tätä ohjelmaa sulkea Hanasaaren kivihillivoimalaitoksen. Päätöstä alusti pitkä valmistelutyö yhtiössä sekä kansalaisjärjestöjen vuonna 2013 aloittama Hiilivapaa Helsinki -kampanja. Päätöksellään kaupunginvaltuusto ohjasi osakeyhtiömuotoista ja kilpailluilla markkinoilla toimivaa yhtiötä voimakkaasti haluamaansa suuntaan. Haastattaluaineiston perusteella yhtiö ei olisi lähtenyt kehityssuunitelmaansa valittuun suuntaan ilman poliittista ohjausta.

Pro gradu -tutkielmassani tarkastelen sitä, miten Helen Oy:n poliittinen ohjaus soveltuu energiademokratian kehittöön sekä ideaaleihin. Energiademokratia on hybridikäsite, jossa yhdistyy aktivistien slogan ja akateeminen tutkimuskäsite.

Aktivistitutkijat Kunze ja Becker (2014) ovat esittäneet energiademokratialle neljä kriteeriä: 1) omistus 2) demokratia ja osallisuus 3) tuotettu lisäarvo ja työllisyys 4) ekologisuus ja tehokkuus. Tutkielmassani olen kiinnostunut energiantuotannon ja proseduraalisen oikeudenmukaisuuden linkittymisestä ja kuntalaisten osallisuuden vahvistamisesta päätöksenteossa (Sovacool ym. 2015; Smith 2003). Tässä tapauksessa kaupunkilaiset ovat osallisia välillisesti yhtiön omistajina, kaupunkisuunnitteluun vaikuttavina kuntalaisina sekä kaukolämmityksen kautta asiakkaina.

Tutkielman aineistona toimii asiantuntijahaastattelut sekä kaupunginvaltuustossa ennen Helen Oy:n kehitysohjelman hyväksymistä käyty keskustelu. Johtopäätöksinä Helen Oy:n tapauksen voidaan tietyin varauksin todeta toteuttavan Kunzen ja Beckerin esittämiä energiademokratian kriteerejä: Kaupunkiorganisaation sisällä osallistuminen nähdään ensisijaisesti maankäyttöön liittyvänä kysymyksenä. Valittua biohakkeeseen perustuva kehityspolkua voidaan kritisoida hakkeen kestävydestä luonnon monimuotoisuuden tai ilmastonmuutoksen näkökulmasta.

Osallistuminen energiapolitiikkaa käsittelevään keskusteluun vaatii kaupunkilaisilta huomattavaa osaamista

verrattuna jopa muuhun kaupunkisuunnitteluun osallistumiseen. Vaarana on vaikuttamisen ja osallistumisen entistä voimakkaampi keskiluokkaistuminen.

Oikopolut - Kävelyreittien suunnittelun ja käytön kohtaaminen

Mikael Asikainen

University of Turku

Oikopolut ovat arkinen ilmiö, jossa ihmiset tuovat toimintansa kautta näkyviin suunnitelluista väylistä poikkeavat kulkureittinsä. Tässä tutkimuksessa syvennyttään oikopolkuihin ilmiönä, etsitään niiden syntyyn vaikuttava tekijöitä kirjallisuuden ja esimerkkitapausten kautta. Lähtökohtana on kävely-ympäristön kaksi osapuolta: kävelylle varatun liikkumisympäristön määrittelevä suunnittelujärjestelmä, sekä omista lähtökohdistaan reitinvalintapäätöksiä tekevä kävelijä. Oikopolut edustavat paikkoja, joissa reitinvalinta ja suunnitelmat eivät kohtaa. Kirjallisuuden pohjalta käsitellään kävelyä osana kaupunkisuunnittelua, reitinvalintaa tarjoumien näkökulmasta sekä määritellään oikopolut ja niiden pääsääntöinen syntyperiaate. Empiirisen tutkimuksen kohteena toimii kolme oikopolkua Hämeenlinnan Poltinahon asemakaavamuutosalueella. Tutkimuksessa kerätty aineisto käsittää viisi alueen suunnittelijoiden haastattelua, 25 kävelijöille tehtyä kyselyä sekä viisi tuntia oikopolkujen käytön havainnointia. Aineiston perustella selvitettiin oikopolkujen käyttöä ja käyttöön vaikuttavia asioita, eriteltiin polkujen syntymiseen vaikuttaneita tekijöitä sekä suunnittelun että reitinvalinnan näkökulmasta sekä vertailtiin suunnittelijoiden ja käyttäjien näkemyksiä poluista. Kaikilla poluilla oli erilaiset ominaispiirteet ja merkitykset kokonaisuudessa. Kävelijät kokivat oikopolut enimmäkseen neutraalina tai joskus jopa tavallista kiinnostavampina osina kävelyreitistöä. Suurimpana haittana nähtiin polkujen liukkaus ja märkyys, joka vaikutti suoraan polkujen käyttöön, sekä esteettiset seikat. Suunnittelijoiden näkemykset poikkesivat kävelijöiden mielipiteistä monessa asiassa, kuten turvallisuuskysymyksissä. Tutkimuksen perusteella oikopolkujen syitä ovat esimerkiksi suunnittelun alueellinen ja rakenteellinen pirstaleisuus, kävelyn mittakaavan huomioimattomuus sekä autoliikenteen ehdoilla tapahtuva suunnittelu. Oikopolut ovat usein suunnittelun vahinkoja, mutta joissain tapauksissa suunnittelun vakiintuneet käytännöt johtavat väistämättä oikopolkuihin.

Thank you!

See you next year in Oulu
